

An Bhruiséil, 15 Samhain 2018
(OR. en)

Comhad Idirinstitiúideach:
2018/0254(COD)

14094/1/18
REV 1

POLMIL 206
COMPET 760
RECH 480
CFSP/PESC 1029
CSDP/PSDC 646
COPS 424
EUMC 188
ECOFIN 1039
IND 335
MI 818
EMPL 525
EDUC 419
CADREFIN 340
CODEC 1950

NÓTA MAIDIR LE MÍR "A"

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	An Chomhairle
Uimh. an doic. roimhe seo:	13951/1/18 REV 1
Uimh. an doic. ón gCoim.:	10084/18 + ADD 1 + ADD 2
Ábhar:	Togra maidir le RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE lena mbunaítear an Ciste Eorpach Cosanta (an chéad léamh) - Cur chuige ginearálta páirteach

1. An 13 Meitheamh 2018, thíolaic an Coimisiún do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle a thogra lena mbunaítear an Ciste Eorpach Cosanta¹.
2. An 14 Meitheamh 2018, chomhaontaigh Coreper sainordú na meithle Cairde na hUachtaránachta i dtaca leis an gCiste Eorpach Cosanta (EDF)², lenar cuireadh tús leis an scrúdú ar an togra, ag an gcrúinniú a bhí aici ar an 10-11 Iúil 2018.

¹ 10084/18 ADD 1.

² 9972/18.

3. Tar éis di scrúdú a dhéanamh ar an togra ag roinnt cruinnithe dá cuid, tháinig an Mheitheal ar chomhaontú mór maidir le dréacht-téacs ag an gcrúinniú a bhí aici ar an 7 Samhain 2018.
4. Ó tharla go bhfuil an Rialachán atá beartaithe ar cheann de na pacáistí de thograí a bhaineann leis an gCreat Airgeadais Ilbhliantúil (CAI), cuireadh ar leataobh gach foráil lena ngabhann impleachtaí buiséadacha nó ar de chineál cothrománach í - agus dá réir sin ní áirítear iad sa chur chuige ginearálta páirteach atáthar ag iarraidh a shocrú - ag feitheamh ar dhul chun cinn sa bhreis ar an CAI. Baineann na forálacha sin, ar idir lúibíní cearnacha sa téacs atá siad, le buiséad an Aontais a chosaint i gcás easnaimh ghinearálaithe i ndáil leis an smacht reachta sna Ballstáit (Aithris 37), sprioc fhoriomlán chaiteachas buiséad an Aontais chun tacú le cuspóirí aeráide (Aithris 41), an clúdach foriomlán airgeadais do chur chun feidhme an Chláir (Airteagal 4(1)) agus na méideanna tascacha arna leithdháileadh ar ghníomhaíochtaí taighde agus forbartha (Airteagal 4(2)), forálacha maidir leis na hacmhainní arna leithdháileadh ar na Ballstáit faoi bhainistíocht chomhpháirteach (Airteagal 4(5)), na forálacha a bhaineann le tríú tíortha a meastar gur tíortha comhlachaithe iad faoin gCiste (Airteagal 5) agus an tagairt don Rialachán investEU (Airteagal 8 (2a)).
5. An 14 Samhain 2018, chomhaontaigh Coreper an téacs mar atá leagtha amach san Iarscríbhinn.
6. Iarrtar ar an gComhairle teacht ar chur chuige ginearálta páirteach maidir leis an togra.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear an Ciste Eorpach Cosanta

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 173(3),
Airteagal 182(4), Airteagal 183, agus an dara mír d'Airteagal 188 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Sa Phlean Gníomhaíochta Eorpach um Chosaint, a glacadh ar an 30 Samhain 2016, gheall an Coimisiún go gcomhlánódh sé, go ngiarálfadh sé agus go gcomhdhlúthódh sé iarrachtaí comhoibríocha na mBallstát acmhainní cosanta teicneolaíocha agus tionsclaíocha a fhorbairt chun freagairt do dhúshláin slándála, agus go gcothódh sé tionscal domhanda cosanta Eorpach, ar tionscal é a bheadh iomaíoch, nuálach agus éifeachtach, ar fud an Aontais. Bheartaigh sé go háirithe Ciste Eorpach Cosanta (an "Ciste") a sheoladh chun tacú le hinfheistíochtaí sa taighde comhpháirteach agus i bhforbairt chomhpháirteach táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta, lena gcothaítear sineirgí agus costéifeachtúlacht, agus chun ceannach comhpháirteach agus cothabháil chomhpháirteach trealamh cosanta a chur chun cinn i measc na mBallstát. Leis an gCiste, comhlánófar cistiú náisiúnta a úsáideadh cheana féin chun na críche sin agus ba cheart go dtabharfaí spreagadh do na Ballstáit dul i gcomhar le chéile agus tuilleadh infheistíochta a dhéanamh sa chosaint. Leis an gCiste, thacófaí leis an gcomhar le linn saolré iomlán táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta.
- (2) Leis an gCiste, chabhrófaí le bonn tionsclaíoch agus teicneolaíoch na cosanta Eorpaí a bheidh láidir, iomaíoch agus nuálach a bhunú agus thiocfadh an Ciste go huile agus go hiomlán le tionscnaimh an Aontais i dtreo Margadh Cosanta níos comhtháite san Eoraip agus, go háirithe, leis an dá Threoir¹ maidir le soláthar agus aistrithe an Aontais in earnáil na cosanta, a glacadh in 2009.

¹ Treoir 2009/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena simplítear téarmaí agus coinníollacha aistrithe táirgí a bhaineann le cosaint laistigh den Chomhphobal, IO L 146, 10.6.2009, lch. 1; Treoir 2009/81/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le comhordú na nósanna imeachta um dhámhachtain conarthaí oibreacha, soláthair agus seirbhíse áirithe ag údaráis nó eintitis chonarthaí i réimse na cosanta agus na slándála, OJ L 216, 20.8.2009, lch. 76.

- (3) De réir cur chuige lánpháirteach agus d'fhonn rannchuidiú le feabhas a chur ar iomaíochas agus acmhainn nuálaíochta thionscal cosanta an Aontais, ba cheart Ciste Eorpach Cosanta a bhunú. Ba cheart é a bheith mar aidhm leis an gCiste iomaíochas, nuálaíocht, éifeachtúlacht agus neamhspleáchas thionscal cosanta na hEorpa a threisiú, lena gcuirfí le neamhspleáchas straitéiseach an Aontais trí thacú leis an gcomhar trasteorann idir na Ballstáit agus an comhar idir fiontair, ionaid taighde, údaráis riaracháin náisiúnta, eagraíochtaí idirnáisiúnta agus ollscoileanna, sa chéim thaighde agus sa chéim forbartha a bhaineann le táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta. Chun réitigh níos nuálaí agus margadh inmheánach oscailte a bhaint amach, ba cheart, leis an gCiste, tacú le rannpháirtíocht trasteorann fiontar beag agus meánmhéide ('FBManna') cosanta agus cuideachtaí meánchaipitlithe cosanta.
- (4) Is gné bharrthábhachtach í an chéim thaighde agus theicneolaíochta mar riochtaítear léi acmhainn agus neamhspleáchas earnáil tionsclaíochta na hEorpa chun táirgí a fhorbairt, agus neamhspleáchas na mBallstát mar úsáideoirí deiridh cosanta. Féadfaidh sé go mbeidh rioscaí suntasacha ag baint leis an gcéim thaighde i dtaca le hacmhainní cosanta a fhorbairt, go háirithe i bhfianaise leibhéal íseal aibíochta na dteicneolaíochtaí agus an suaitheadh a bhaineann leo. Sa chéim forbartha, a thagann tar éis na céime taighde agus teicneolaíochta de ghnáth, bíonn rioscaí agus costais shuntasacha i gceist freisin lena gcuirtear bac ar shaothrú breise na dtorthaí taighde agus a mbíonn tionchar díobhálach acu ar iomaíochas agus ar nuálaíocht thionscal cosanta an Aontais.
- (5) Leis an gCiste, níor cheart tacú le buntaighde nó taighde bunúsach, ar cheart é a mhaoiniú trí scéimeanna eile, ach féadfar buntaighde a bhaineann le cosaint, ar dócha é a bheith mar bhonn an réitigh ar fhadhbanna nó féidearthachtaí aitheanta nó ionchasacha, a chur san áireamh.

- (6) D'fhéadfaí, leis an gCiste, tacú le gníomhaíochtaí maidir le táirgí agus teicneolaíochtaí nua agus le huasghrádú táirgí agus teicneolaíochtaí atá ann cheana. Gníomhaíochtaí maidir le táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta atá ann cheana féin a uasghrádú, níor cheart dóibh a bheith incháilithe ach amháin nuair nach mbíonn an fhaisnéis réamhbheitheach is gá chun an ghníomhaíocht a dhéanamh faoi réir aon srianta ó thríú tír neamhchomhlachaithe nó ó eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe ar shlí a d'fhágfadh nach féidir an ghníomhaíocht a chur i gcrích. Nuair a chuireann eintitis dhlítheanacha isteach ar chistiú ón Aontas, ba cheart ceangal a chur orthu an fhaisnéis ábhartha a chur ar fáil chun an easpa srianta a shuí. In éagmais na fianaise sin, níor cheart cistiú a thabhairt ón Aontas.
- (7) D'fhonn a áirithiú go n-urramófar oibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais agus na mBallstát agus an Rialachán seo á chur chun feidhme, níor cheart go dtabharfaí tacaíocht ón gCiste do ghníomhaíochtaí a bhaineann le táirgí nó le teicneolaíochtaí a bhfuil a n-úsáid, a bhforbairt nó a dtáirgeadh toirmisceithe faoin dlí idirnáisiúnta. I ndáil leis an méid sin, na gníomhaíochtaí a bhaineann le táirgí nó teicneolaíochtaí cosanta nua, amhail na cinn sin a dheartar go sonrach chun ionsaithe marfacha a dhéanamh gan aon rialú ag an duine ar na cinntí comhraic, ba cheart go mbeadh incháilitheacht na ngníomhaíochtaí sin faoi réir forbairtí sa dlí idirnáisiúnta freisin.
- (8) Leis an deacracht atá ann comhaontú a fháil maidir le ceanglais chomhdhlúite acmhainní cosanta agus sonraíochtaí nó caighdeáin theicniúla choiteanna, cuirtear isteach ar chomhoibriú trasteorann idir na Ballstáit agus idir eintitis dhlítheanacha bunaithe i mBallstáit éagsúla. Ós rud é nár ann do na ceanglais, na sonraíochtaí ná na caighdeáin sin, tá ilroinnt mhéadaithe in earnáil na cosanta, agus tá castacht theicniúil, moilleanna, costais bhoilscithe agus idir-inoibritheacht laghdaithe ann. Ba cheart an comhaontú maidir le sonraíochtaí teicniúla coiteanna a bheith ina réamhchoinníoll le haghaidh gníomhaíochtaí a bhfuil leibhéal níos airde ullmhachta teicneolaíche ag baint leo. Maidir le gníomhaíochtaí as a n-eascaíonn ceanglais choiteanna acmhainní cosanta, chomh maith le gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh tacú le sainmhíniú comhchoiteann ar shonraíochtaí nó caighdeáin theicniúla a bhunú, ba cheart na gníomhaíochtaí sin a bheith incháilithe chun tacaíocht a fháil faoin gCiste chomh maith.

- (9) Ós rud é gurb é cuspóir an Chiste tacú le hiomaíochas agus nuálaíocht thionscal cosanta an Aontais trí ghníomhaíochtaí comhoibríocha sa taighde agus sa teicneolaíocht chosanta a ghíaráil agus a chomhlánú agus tríd an riosca a bhaint de chéim forbartha tionscadal comhoibritheach, ba cheart gníomhaíochtaí a bhaineann le taighde agus forbairt táirge nó teicneolaíochta cosanta a bheith incháilithe chun leas a bhaint as an gCiste. Beidh feidhm aige sin freisin maidir le huasghrádú táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta atá ann cheana agus lena n-idir-inoibritheacht.
- (10) Ós rud é gurb é is aidhm shonrach don Chiste comhar idir eintitis dhlítheanacha agus na Ballstáit ar fud na hEorpa a fheabhsú, ba cheart gníomhaíocht a bheith incháilithe do chistiú má dhéantar é trí chomhar idir, ar a laghad, trí eintiteas dhlítheanacha atá lonnaithe i dtí Bhallstát agus/nó i dtí thír chomhlachaithe éagsúla ar a laghad. Níor cheart don eintiteas céanna rialú díreach nó indíreach a dhéanamh ar thrí cinn, ar a laghad, de na heintitis incháilithe atá bunaithe in dhá Bhallstát nó in dhá thír chomhlachaithe éagsúla ar a laghad, agus níor cheart dóibh rialú a dhéanamh ar a chéile. Ós amhlaidh atá, ba cheart go dtuigfí le rialú an cumas tionchar cinntitheach a fheidhmiú ar eintiteas dlítheanach go díreach nó go hindíreach trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó. Agus sainiúlachtaí na dteicneolaíochtaí suaiteacha á gcur san áireamh, mar aon le staidéir, d'fhéadfadh eintiteas dlítheanach aonair na gníomhaíochtaí sin a chur i gcrích. Chun borradh a chur faoin gcomhar idir na Ballstáit, féadfar leis an gCiste tacú le soláthar réamhthráchtála comhpháirteach chomh maith.
- (11) De bhun [tagairt le nuashonrú mar is iomchuí de réir cinneadh nua maidir le tíortha agus críocha thar lear: Airteagal 94 de Chinneadh 2013/755/AE ón gComhairle²], ba cheart eintitis atá bunaithe i dtíortha agus críocha thar lear a bheith incháilithe do chistiú faoi réir rialacha agus chuspóirí an Chiste agus faoi réir aon socrú féideartha is infheidhme maidir leis an mBallstát lena mbaineann an tír nó an chríoch thar lear.

² Cinneadh 2013/755/AE ón gComhairle an 25 Samhain 2013 maidir le comhlachas na dtíortha agus na gcríoch thar lear leis an Aontas Eorpach (an Cinneadh maidir le Comhlachas Thar Lear) (IO L 344, 19.12.2013, lch. 1).

- (12) Ós rud é gurb é is aidhm don Chiste iomaíochas agus éifeachtúlacht thionscal cosanta an Aontais a threisiú, níor cheart i bprionsabal ach eintitis atá bunaithe san Aontas nó i dtíortha comhlachaithe agus nach bhfuil faoi réir rialú ag tríú tíortha neamhchomhlachaithe nó ag eintitis de chuid tríú tíortha neamhchomhlachaithe a bheith incháilithe do thacaíocht. Ós amhlaidh atá, ba cheart go dtuigfí le rialú an cumas tionchar cinntitheach a fheidhmiú ar eintiteas dlítheanach go díreach nó go hindíreach trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó. Ina theannta sin, d'fhonn a áirithiú go ndéanfaí leasanna slándála agus cosanta riachtanacha an Aontais agus na mBallstát a chosaint, níor cheart an bonneagar, na saoráidí, na sócmhainní nó na hacmhainní arna n-úsáid ag faighteoirí agus a bhfochonraitheoirí i ngníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ón gCiste a bheith lonnaithe ar chríoch tríú tíortha neamhchomhlachaithe, agus ba cheart a struchtúir bhainistíochta feidhmiúcháin a bheith bunaithe laistigh den Aontas nó i gceann dá chuid tíortha comhlachaithe. Dá réir sin, aon eintiteas atá bunaithe i dtír neamhchomhlachaithe nó aon eintiteas atá bunaithe san Aontas nó i dtír chomhlachaithe ach a bhfuil a struchtúir bhainistíochta feidhmiúcháin i dtríú tír neamhchomhlachaithe, ní bheidh sé incháilithe mar fhaighteoir nó mar fhochonraitheoir a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht.
- (13) I gcúinsí áirithe, ba cheart go mbeadh sé indéanta maolú ón bprionsabal nach bhfuil faighteoirí agus a bhfochonraitheoirí a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht lena dtacaítear ón gciste faoi réir rialú ag tríú tír neamhchomhlachaithe ná eintitis tríú tír neamhchomhlachaithe. Ós amhlaidh atá, féadfaidh eintitis dhlítheanacha bunaithe san Aontas nó i dtír chomhlachaithe atá á rialú ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe a bheith incháilithe mar fhaighteoirí nó mar fhochonraitheoirí a bhaineann leis an ngníomhaíocht, ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha dochta a bhaineann le leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus na mBallstát. Níor cheart cuspóirí an Chiste a shárú le rannpháirtíocht na n-eintiteas dlítheanach sin. Ba cheart d'iarratasóirí an fhaisnéis uile is ábhartha faoin mbonneagar, na saoráidí, na sócmhainní agus na hacmhainní atá le húsáid sa ghníomhaíocht a sholáthar. Ba cheart go n-áireofaí ábhair inní na mBallstát maidir le slándáil an tsoláthair.

- (13a) Is tar éis glaonna iomaíochas ar thograí a eisiúint i gcomhréir leis an Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046, ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, a dhéanfar cistiú ón Aontas a dheonú (an "Rialachán Airgeadais")³. Mar sin féin, i gcásanna a bhfuil bonn cirt cuí leo agus in imthosca eisceachtúla, féadfar cistiú ón Aontas a dheonú freisin i gcomhréir le hAirteagal 195(e) den Rialachán Airgeadais. Ós rud é gurb ionann cistiú a dhámhachtain i gcomhréir le hAirteagal 195(e) den Rialachán Airgeadais agus maolú ar an riail ghinearálta maidir le glaonna iomaíochas ar thograí a leanúint, ba cheart na cúinsí eisceachtúla sin a léirmhíniú go docht. Ós amhlaidh atá, le go bhféadfar deontais a dhámhachtain, gan glao ar thograí, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh agus cúnamh á fháil aige ó choiste na mBallstát (an 'choiste'), ar a mhéid a bhaineann an ghníomhaíocht atá beartaithe le cuspóirí an Chiste maidir le comhar tionsclaíoch trasteorann agus iomaíocht feadh an tslabhra soláthair.
- (14) I gcás inar mian le cuibhreannas a bheith rannpháirteach i ngníomhaíocht incháilithe agus ina bhfuil cúnamh airgeadais ón Aontas le tabhairt i bhfoirm deontais, ba cheart don chuibhreannas duine dá chomhaltaí a cheapadh mar chomhordaitheoir a bheidh ina phríomhtheagmhálaí.
- (15) I gcás ina ndéanfaidh bainisteoir tionscadail arna cheapadh ag na Ballstáit nó ag tíortha comhlachaithe bainistíocht ar ghníomhaíocht a dtacaíonn an Ciste léi, ba cheart don Choimisiún dul i gcomhairle leis an mbainisteoir tionscadail sula ndéanfaidh sé an íocaíocht leis na faighteoirí ionas go bhféadfaidh an bainisteoir tionscadail a áirithiú go bhfuil na tréimhsí ama urramaithe ag na faighteoirí. In imthosca áirithe, d'fhéadfadh an bainisteoir tionscadail barúlacha ar dhul chun cinn na gníomhaíochas a sholáthar don Choimisiún ionas go bhféadfaidh an Coimisiún bailíochtú a dhéanamh ar chomhlíonadh na gcoinníollacha chun leanúint leis an íocaíocht.

³ Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012.

- (15a) I gcás ina bhfuil bainisteoir tionscadail ceaptha ag Ballstáit lena ndéanann gníomhaíocht a cómhaoiniú, d'fhéadfaí cúraimí chur chun feidhme an tionscadail shonraigh sin a chur faoi chúraim an bhainisteora tionscadail i gcás bainistíocht indíreach an tionscadail shonraigh sin.
- (16) Chun a áirithiú go mbeidh na gníomhaíochtaí arna gcistiú inmharthana ó thaobh airgeadais de, is gá do na hiarratasóirí a thaispeáint go gcumhdófar le modhanna cistithe eile costais na ngníomhaíochta nach bhfuil cumhdaithe le cistiú ón Aontas.
- (17) Ba cheart cineálacha éagsúla socruithe airgeadais a bheith ar fáil do na Ballstáit chun acmhainní cosanta a fhorbairt agus a aimsiú ar bhonn comhpháirteach. Féadfaidh an Coimisiún cineálacha éagsúla socruithe a sholáthar a bhféadfadh na Ballstáit iad a úsáid ar bhonn deonach chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin a bhaineann leis an bhforbairt agus leis an soláthar comhoibríoch ó thaobh airgeadais de. Le húsáid na socruithe airgeadais sin, d'fhéadfaí seoladh tionscadal cosanta comhpháirteach a chothú agus éifeachtúlacht an chaiteachais cosanta a mhéadú, lena n-áirítear caiteachas le haghaidh tionscadail a fhaigheann tacaíocht ón gCiste.
- (18) Mar gheall ar shainiúlachtaí an tionscail cosanta ina n-eascraíonn an t-éileamh ar fad beagnach as na Ballstáit agus as tíortha comhlachaithe, a rialaíonn freisin aimsiú iomlán na dtáirgí agus na dteicneolaíochtaí a bhaineann leis an gcosaint, lena n-áirítear onnmhairí, tá feidhmiú na hearnála cosanta uathúil agus dá bharr sin ní leantar na gnáthrialacha ná na gnáthmhúnlaí gnó lena rialaítear margaí níos traidisiúnta. Dá bhrí sin, ní féidir leis an earnáil tionsclaíochta tabhairt faoi thionscadail Taighde agus Forbartha cosanta shuntasacha fhéinmhaoinithe agus is minic gurb iad na Ballstáit agus na tíortha comhlachaithe a chistíonn costas iomlán an taighde agus na forbartha. Chun cuspóirí an Chiste a ghnóthú, go háirithe chun comhar idir eintitis dhlítheanacha ó Bhallstáit agus ó thíortha comhlachaithe éagsúla a dhreasú, agus sonraíochtaí na hearnála cosanta á gcur san áireamh, ba cheart suas le hiomlán na gcostas incháilithe a chumhdach i gcás gníomhaíochtaí a tharlaíonn roimh chéim forbartha na bhfréamhshamlacha.

- (19) Is céim bharrthábhachtach í céim na bhfréamhshamhlacha ina gcinneann na Ballstáit nó na tíortha comhlachaithe de ghnáth ar a n-infheistíocht chomhdhlúite agus ina dtosaíonn siad an próiseas aimsithe i dtaca leis na táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta a bheidh acu amach anseo. Is ar an gcúis sin, agus ag an gcéim shonrach sin, a chinneann na Ballstáit agus na tíortha comhlachaithe na gealltanais riachtanacha, lena n-áirítear comhroinnt costas agus úinéireacht an tionscadail. Chun inchreidteacht a ngealltanais a áirithiú, níor cheart cúnamh airgeadais an Aontais faoin gCiste dul thar 20 % de na costais incháilithe de ghnáth.
- (20) Maidir le gníomhaíochtaí tar éis chéim na bhfréamhshamhlacha, ba cheart foráil maidir le cistiú suas le 80 %. Féadfaidh sé go mbeidh costais shuntasacha fós i gceist leis na gníomhaíochtaí sin atá níos gaire do chríochnú an táirge agus na teicneolaíochta.
- (21) Tá costais indíreacha sonracha, amhail costais slándála, le híoc ag geallsealbhóirí in earnáil na cosanta. Thairis sin, tá geallsealbhóirí ag oibriú i margadh ar leith agus, gan aon éileamh ó cheannaitheoirí, ní féidir leo na costais taighde agus forbartha a ghnóthú mar a ghnóthaítear san earnáil shibhialtach. Dá bhrí sin, tá údar cuí ann ráta comhréidh 25 % a cheadú, chomh maith le féidearthacht a cheadú, ar bhonn cás ar chás chun muirearú a dhéanamh ar chostais indíreacha arna ríomh i gcomhréir le gnáthchleachtais chuntasaíochta na bhfaighteoirí, más rud é go nglacann a n-údarais náisiúnta leis na cleachtais sin i gcás gníomhaíochtaí inchomparáide i réimse na cosanta, ar cuireadh in iúl iad don Choimisiún. Ba cheart don oifigeach údarúcháin atá freagrach bonn cirt a thabhairt leis an gcinneadh glacadh le costais incháilithe indíreacha suas le 80 % de na costais incháilithe iomlána díreacha sa chlár oibre nó sa ghlaao ar thograí.
- (22) Chun a áirithiú go gcuirfidh na gníomhaíochtaí a mhaoineofar le hiomaíochas agus éifeachtúlacht thionscal cosanta na hEorpa, tá sé tábhachtach go bhfuil sé beartaithe ag na Ballstáit an táirge deiridh a sholáthar go comhpháirteach nó an teicneolaíocht a úsáid go comhpháirteach, go háirithe trí sholáthar trasteorann comhpháirteach, ina n-eagraíonn na Ballstáit a nósanna imeachta soláthair ar bhonn comhpháirteach, go háirithe trí chomhlacht lárnach ceannaigh a úsáid.

- (23) Ba cheart an nuálaíocht agus an fhorbairt theicneolaíoch a chur chun cinn i dtionscal cosanta an Aontais ar dhóigh atá i gcomhréir le leasanna slándála agus cosanta an Aontais. Dá réir sin, maidir le rannchuidiú na ngníomhaíochtaí leis na leasanna sin agus leis na tosaíochtaí maidir le taighde agus acmhainní cosanta arna gcomhaontú go comhchoiteann ag na Ballstáit, ba cheart an rannchuidiú sin a bheith ina chritéar dámhachtana. Laistigh den Aontas, tá na heasnamh choiteanna i dtaca le hacmhainní cosanta sainaitheanta i gcreat an Chomhbheartais Slándála agus Cosanta, go háirithe tríd an bPlean Forbraíochta um Chumas, agus sainaitheann comhchuspóirí taighde maidir le cosaint sa Chlár Straitéiseach Taighde Uileghabhálach. Le próisis eile de chuid an Aontais, amhail an tAthbhreithniú Comhordaithe Bliantúil ar Chosaint (CARD) agus an Buanchomhar Struchtúrtha (PESCO), tacófar le cur chun feidhme na dtosaíochtaí ábhartha trí dheiseanna do chomhar feabhsaithe a shainaitheann agus a thabhairt chun cinn d'fhonn leibhéal uailmhéine an Aontais maidir le slándáil agus cosaint a chomhlíonadh. I gcás inarb iomchuí, féadfar tosaíochtaí réigiúnacha agus idirnáisiúnta, lena n-áirítear iad sin i gcomhthéacs Eagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh (ECAT), a chur san áireamh freisin ar choinníoll go mbeidh siad i gcomhréir le tosaíochtaí an Aontais agus nach gcuirfidh siad bac ar aon Bhallstát nó tír chomhlachaithe a bheith rannpháirteach, agus é á chur san áireamh freisin gur cheart dúbailt nach gá a sheachaint.
- (24) Le gníomhaíochtaí incháilithe arna bhforbairt i gcomhthéacs an Bhuanchoimhair Struchtúrtha i gcreat institiúideach an Aontais, ba cheart comhar feabhsaithe a áirithiú idir eintitis dhlítheanacha sna Ballstáit éagsúla ar bhonn leanúnach agus, ar an dóigh sin, rannchuideofaí go díreach le haidhmeanna an Chiste. Ar an gcaoi sin, ba cheart tionscadail den chineál sin a bheith incháilithe chun ráta cistithe méadaithe a fháil, dá roghnófaí iad.
- (25) Cuirfidh an Coimisiún san áireamh gníomhaíochtaí eile arna maoiniú faoin gcreachlár Fís Eorpach chun dúbailt nach gá a sheachaint agus chun cros-toirchiú idir an taighde sibhialta agus an taighde cosanta a áirithiú.

- (26) Is dúshláin iad an chibearshlándáil agus an chibearchosaint a bhfuil a dtábhacht ag méadú i rith an ama agus d'aithin an Coimisiún agus Ardionadaí an Aontais do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála go raibh gá ann sineirgí a bhunú idir gníomhaíochtaí cibearchosanta laistigh de raon feidhme an Chiste agus tionscnaimh de chuid an Aontais i réimse na cibearshlándála, amhail iad sin a fógraíodh sa Teachtaireacht Chomhpháirteach maidir leis an gcibearshlándáil. [Go sonrach, leis an Lárionad Eorpach um Inniúlachtaí Taighde, Teicneolaíochta agus Tionsclaíochta Cibearshlándála atá le bunú, ba cheart sineirgí a lorg idir na gnéithe sibhialtacha agus cosanta den chibearshlándáil. Leis sin, ba cheart tacú go gníomhach leis na Ballstáit agus gníomhaithe ábhartha eile trí chomhairle a sholáthar, saineolas a roinnt agus comhar a éascú i dtaca le tionscadail agus gníomhaíochtaí agus, nuair a d'iarrfadh na Ballstáit air, ba cheart ról bainisteora tionscadail a bheith ag an Lárionad i ndáil leis an gCiste.]
- (27) Ba cheart cur chuige comhtháite a áirithiú trí ghníomhaíochtaí a chumhdaítear faoin Réamhbheart maidir le Taighde Cosanta, ar sheol an Coimisiún é de réir bhrí Airteagal 58(2)(b) an Rialachán Airgeadais, agus faoin gClár Eorpach Forbartha Tionscal i réimse na Cosanta, a bunaíodh le Rialachán (AE) 2018/1092 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, agus chun na coinníollacha le haghaidh rannpháirtíochta a chomhchuiibriú, chun tacar níos comhleanúnaí ionstraimí a chruthú, chun an tionchar nuálach, comhoibríoch agus eacnamaíoch a neartú, agus san am céanna dubailt agus ilroinnt nach gá a sheachaint. Leis an gcur chuige comhtháite sin, chabhrófaí, leis an gCiste, le torthaí an taighde cosanta a shaothrú ar bhealach níos fearr, rud lena ndúnfaí an bhearna idir an taighde agus an fhorbairt agus san am céanna sainiúlachtaí na hearnála cosanta á gcur san áireamh, agus chuirfí gach cineál nuálaíochta chun cinn, lena n-áirítear an nuálaíocht shuaiteach.

- (28) I gcás inarb iomchuí, i bhfianaise shonraíochtaí na gníomhaíochta, is le hionstraimí airgeadais agus le ráthaíochtaí buiséadacha ba cheart aghaidh a thabhairt ar chuspóirí beartais an Chiste seo.
- (29) Ba cheart tacaíocht airgeadais a úsáid ar bhealach comhréireach, chun aghaidh a thabhairt ar theipeanna margaidh nó ar chásanna infheistíochta fo-optamacha agus níor cheart, de thoradh na ngníomhaíochtaí, maoiniú príobháideach a dhúbailt ná a phlódú ná níor cheart an iomaíocht a shaobhadh sa mhargadh inmheánach. Ba cheart breisluach Eorpach soiléir don Aontas a bheith ag na gníomhaíochtaí.
- (30) Ba cheart cineálacha maoinithe agus modhanna cur chun feidhme an Chiste seo a roghnú ar bhonn an chumais atá acu cuspóirí sonracha na ngníomhaíochtaí a ghnóthú agus torthaí a bhaint amach, agus aird á tabhairt, go háirithe, ar chostais rialuithe, ar an ualach riaracháin, agus ar an riosca neamhchomhlíontachta a mheastar a bheith ann. Mar chuid de sin, ba cheart cuimhneamh ar úsáid a bhaint as cnapshuimeanna, rátaí comhréidhe agus costas aonaid, agus maoiniú nach mbaineann le costais, dá dtagraítear in Airteagal 125(1) den Rialachán Airgeadais.
- (31) Ba cheart don Choimisiún cláir oibre bhliantúla nó ilbhliantúla a chruthú i gcomhréir le cuspóirí an Chiste. Ba cheart don Choimisiún cúnamh a fháil ón gcoiste chun an clár oibre a bhunú. Ba cheart don Choimisiún iarracht a dhéanamh teacht ar réitigh a mbeidh an tacaíocht is forleithne agus is féidir acu laistigh den choiste. Ós amhlaidh atá, tiocfaidh an coiste le chéile i bhformáid saineolaithe um chosaint agus slándáil náisiúnta chun cúnamh sonracha a chur ar fáil don Choimisiún, lena n-áirítear comhairle a chur ar fáil maidir le cosaint faisnéise rúnaicmithe faoi chuimsiú na ngníomhaíochtaí. Is faoi na Ballstáit féin atá sé a gcuid ionadaithe a ainmniú don choiste sin. Ba cheart go dtabharfaí deiseanna luatha éifeachtacha do chomhaltaí an Choiste chun na dréachtghníomhartha cur chun feidhme a scrúdú agus chun a dtuairimí a chur in iúl.
- (31a) I gcás catagóirí na gclár oibre ba cheart ceanglais feidhmíochta a bheith iontu le gur féidir soiléiriú a thabhairt don tionscal ar na feidhmiúlachtaí agus na cúraimí a bheidh le cur i gcrích ag na hacmhainní a dhéanfar a fhorbairt. Ba cheart léiriú soiléir a thabhairt sna ceanglais sin ar an bhfeidhmíocht lena bhfuiltear ag súil, níor cheart go mbeidís dírithe ar réitigh shonracha ná ar eintitis shonracha agus níor cheart go gcuirfí cosc ar an iomaíocht ar leibhéal na nglaonna ar thograí.

- (31b) Agus an clár oibre á leagan amach, ba cheart don Choimisiún a áirithiú freisin, trí comhairliúcháin chuí leis an gcoiste, go ndéantar dúbailt neamhriachtanach a sheachaint sa taighde nó sna gníomhaíochtaí forbartha atá beartaithe.
- (31c) Chun tairbhe a bhaint as an saineolas atá aici san earnáil cosanta, tabharfar don Ghníomhaireacht Eorpach um Chosaint (GEC) stádas breathnóra sa choiste. I bhfianaise na sainiúlachtaí i réimse na cosanta, ba cheart don tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS) cúnamh a thabhairt don choiste freisin.
- (32) Chun dálaí aonfhoirmeacha do chur chun feidhme an Rialacháin a áirithiú, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún i dtaca leis an gclár oibre a ghlacadh, agus maidir leis an gcistiú a dhámhachtain ar ghníomhaíochtaí forbartha roghnaithe. Go sonrach, agus gníomhaíochtaí forbartha á gcur chun feidhme, ba cheart sainiúlachtaí na hearnála cosanta, go háirithe freagracht na mBallstát agus/nó na dtíortha comhlachaithe maidir leis an bpróiseas pleanála agus aimsithe, a chur san áireamh. Ba cheart na cumhachtaí cur chun feidhme sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴.

⁴ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

- (32a) Tar éis na tograí a gheofar a mheas le cabhair saineolaithe neamhspleácha, arb iad na Ballstáit ábhartha a dhéanfaidh a n-aitheantas slándála a bhailíochtú, roghnóidh an Coimisiún na gníomhaíochtaí a dtabharfaidh an Ciste tacaíocht dóibh. Ba cheart don Choimisiún bunachar sonraí de shaineolaithe neamhspleácha a bhunú. Níor cheart an bunachar sonraí a chur ar fáil don phobal. Ba cheart na saineolaithe neamhspleácha sin a cheapadh ar bhonn a scileanna, a dtaithí agus a gcuid eolais, agus na cúraimí a bheidh le sannadh dóibh á gcur san áireamh. A mhéid is féidir, agus na saineolaithe neamhspleácha á gceapadh aige, ba cheart don Choimisiún bearta iomchuí a ghlacadh chun ballraíocht chothrom sna grúpaí saineolaithe agus sna painéil meastóireachta a lorg i dtéarmaí scileanna éagsúla, taithí éagsúil agus eolas éagsúil, éagsúlachta geografaí agus inscne, agus aird á tabhairt ar an staid atá i réim i réimse na gníomhaíochta. Ba cheart uainíocht iomchuí saineolaithe agus cothromaíocht iomchuí a lorg freisin idir an earnáil phríobháideach agus an earnáil phoiblí. Ba cheart na Ballstáit a chur ar an eolas faoi thorthaí na meastóireachta lena ngabhfaidh liosta rangaithe de ghníomhaíochtaí roghnaithe agus faoin dul chun cinn maidir le gníomhaíochtaí arna gcistiú. Chun dálaí aonfhoirmeacha do chur chun feidhme an Rialacháin a áirithiú, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún i dtaca leis an gclár oibre a ghlacadh agus a chur chun feidhme, agus i dtaca leis na cinntí dámhachtana a ghlacadh. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle.
- (32b) Níor cheart do shaineolaithe neamhspleácha meastóireacht a dhéanamh ná níor cheart dóibh comhairle ná cabhair a thabhairt i ndáil le hábhair ina bhfuil coinbhleacht leasa acu, go háirithe i dtaca leis an seasamh atá acu i láthair na huaire. Níor cheart, go háirithe, go bhféadfaidís úsáid a bhaint as an bhfaisnéis a fuair siad chun aimhleas an chuibhreannais a mheas siad.
- (33) D'fhonn tacú le margadh inmheánach oscailte, ba cheart rannpháirtíocht FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe trasteorann, mar chomhaltaí cuibhreannas nó mar fhochonraitheoirí, a spreagadh.
- (34) Ba cheart don Choimisiún iarracht a dhéanamh idirphlé a bheith aige i gcónaí leis na Ballstáit agus leis an tionscal chun a áirithiú go mbeidh rath ar an gCiste.

- (35) Leagtar síos leis an Rialachán seo imchlúdach airgeadais don Chiste Eorpach Cosanta arb éard a bheidh ann an príomh-mhéid tagartha, de réir bhrí [an comhaontú idirinstiúideach nua] idir Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an Coimisiún maidir leis an smacht buiséadach, le comhar in ábhair bhuiséadacha agus le bainistíocht fhóna airgeadais⁵, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle le linn an nós imeachta bhuiséadaigh bhliantúil.
- (36) Tá feidhm ag an Rialachán Airgeadais maidir leis an gCiste, mura sonraítear a mhalairt. Leis sin leagtar síos rialacha maidir le cur chun feidhme bhuiséad an Aontais, lena n-áirítear na rialacha maidir le deontais, duaiseanna, soláthar, cúnamh airgeadais, ionstraimí airgeadais agus ráthaíochtaí buiséadacha.
- (37) Tá feidhm maidir leis an Rialachán seo ag rialacha airgeadais cothrománacha a ghlac Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle ar bhonn Airteagal 322 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE). Leagtar síos na rialacha sin sa Rialachán Airgeadais agus cinntear leo, go háirithe, an nós imeachta maidir leis an mbuiséad a bhunú agus a chur chun feidhme le deontais, soláthar, duaiseanna agus cur chun feidhme indéireach, agus foráiltear leo do sheiceálacha ar fhreagracht na ngníomhaithe airgeadais. [Baineann na rialacha arna nglacadh ar bhonn Airteagal 322 CFAE freisin le cosaint bhuiséad an Aontais i gcás easnamh ginearálaithe maidir leis an smacht reachta sna Ballstáit, toisc go bhfuil an urraim don smacht reachta ina réamhchoinníoll riachtanach maidir le bainistíocht fhóna airgeadais agus cistiú éifeachtach an Aontais.]

⁵ Tagairt le nuashonrú: IO C 373, 20.12.2013, lch. 1. Is féidir teacht ar an gcomhaontú ag: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

(38) I gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶, Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2988/95 ón gComhairle⁷, Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle⁸ agus Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle⁹, déanfar leasanna airgeadais an Aontais a chosaint trí bhearta comhréireacha, lena n-áirítear trí neamhrialtachtaí agus calaois a chosc, a bhrath, a cheartú agus a imscrúdú, cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a ghnóthú agus, i gcás inarb iomchuí, smachtbhannaí riaracháin a fhorchur. Go háirithe, i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 agus Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96, féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe riaracháin a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair, d'fhonn a shuí ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2017/1939, féadfaidh Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE) calaois agus ciontaí coiriúla eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais a imscrúdú agus a ionchúiseamh, mar a fhoráiltear dó i dTreoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁰. I gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, ní mór d'aon duine nó d'aon eintiteas a fhaigheann cistí ón Aontas comhoibriú go hiomlán i gcosaint leasanna airgeadais an Aontais agus na cearta agus an rochtain is gá a thabhairt don Choimisiún, do OLAF, do OIPE i dtaca leis na Ballstáit sin atá rannpháirteacha sa chomhar feabhsaithe de bhun Rialachán (AE) 2017/1939, agus do Chúirt Iniúchóirí na hEorpa (CIE) agus ní mór dó a áirithiú go dtabharfaidh aon tríú páirtí a bheidh páirteach i gcur chun feidhme cistí de chuid an Aontais cearta coibhéiseacha.

⁶ Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO L 248, 18.9.2013, lch. 1).

⁷ Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95 ón gComhairle an 18 Nollaig 1995 maidir le leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint (IO L 312, 23.12.95, lch.1).

⁸ Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair arna ndéanamh ag an gCoimisiún chun leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint i gcoinne na calaoise agus neamhrialtachtaí eile (IO L 292, 15.11.1996, lch. 2).

⁹ Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 2017 lena gcuirtear chun feidhme comhar feabhsaithe maidir le bunú Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh ("OIPE") (IO L 283, 31.10.2017, lch. 1).

¹⁰ Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2017 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhíthin an dlí choiriúil (IO L 198, 28.7.2017, lch. 29).

- (39) [Féadfaidh tríú tíortha ar comhaltaí iad den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE) a bheith páirteach i gclár de chuid an Aontais faoi chuimsiú an chomhair arna bhunú faoin gcomhaontú leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch, ina ndéantar foráil do chur chun feidhme na gclár a dhéanfar le cinneadh faoin gcomhaontú sin.] Ba cheart foráil ar leith a thabhairt isteach leis an Rialachán seo chun na cearta agus an rochtain is gá a thabhairt don oifigeach údarúcháin freagrach, don Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus do Chúirt Iniúcháirí na hEorpa chun go bhféadfaidh gach ceann díobh a gcuid inniúlachtaí féin a fheidhmiú ar dhóigh chuimsitheach.
- (40) De bhun mhír 22 agus mhír 23 den Chomhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016, is gá an rialachán seo a mheas ar bhonn na faisnéise arna bailiú trí cheanglais faireacháin ar leith, agus ag an am céanna ró-rialáil agus ualaí riaracháin a sheachaint, go háirithe ar na Ballstáit. Ar na ceanglais sin is féidir a áireamh, i gcás inarb iomchuí, táscairí intomhaiste mar bhonn chun meastóireacht a dhéanamh ar éifeachtaí an rialacháin ar an talamh. Ba cheart don Choimisiún meastóireacht eatramhach a dhéanamh tráth nach déanaí ná ceithre bliana ó thús chur chun feidhme an Chiste, lena n-áirítear d'fhonn tograí a thíolacadh i leith aon leasuithe iomchuí ar an Rialachán seo, agus meastóireacht deiridh a dhéanamh ag deireadh thréimhse cur chun feidhme an Chiste, ina scrúdaítear na gníomhaíochtaí airgeadais i dtaca leis an gcur chun feidhme agus, a mhéid is féidir ag an bpointe ama sin, leis na torthaí agus leis an tionchar. Sa chomhthéacs sin, ba cheart go gcuideodh an tuarascáil mheastóireachta deiridh chun na cásanna a shainnithint ina bhfuil an tAontas spleách ar thríú tíortha agus táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta á bhforbairt. Ba cheart anailís a dhéanamh sa tuarascáil sin freisin ar rannpháirtíocht trasteorann FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe i dtionscadail a fhaigheann tacaíocht faoin gCiste, chomh maith le rannpháirtíocht FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe sa slabhra luacha domhanda, agus ar rannchuidiú an Chiste chun aghaidh a thabhairt ar na heasnaimh a sainaithníodh sa phlean forbraíochta um chumas, agus ba cheart faisnéis a bheith sa mheastóireacht freisin maidir le tíortha tionscnaimh na bhfaighteoirí agus dáileadh na gceart maoine intleachtúla arna nginiúint. Ina theannta sin, féadfaidh an Coimisiún leasuithe ar an Rialachán seo a mholadh de réir forbairtí a d'fhéadfaí a theacht chun cinn le linn chur chun feidhme an Chiste.

- (40a) Ba cheart don Choimisiún faireachán a dhéanamh go tráthrialta ar chur chun feidhme an Chiste agus tuarascáil bhliantúil a chur isteach maidir leis an dul chun cinn a dhéantar, lena n-áirítear cur chun feidhme na gceachtanna a sainaithníodh agus a foghlaimíodh sa chlár Eorpach forbartha tionscal i réimse na cosanta agus an réamhbheart maidir le taighde cosanta. Chuige sin, ba cheart don Choimisiún na socruithe faireacháin is gá a chur i bhfeidhm.
- (41) Tá tábhacht ag baint le dul i ngleic leis an athrú aeráide i gcomhréir leis na gealltanais atá tugtha ag an Aontas Comhaontú Pháras agus Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a chur chun feidhme, agus léiriú air sin is ea é go rannchuideoidh an Ciste seo le gníomhaíocht aeráide a phríomhshruthú i mbeartais an Aontais agus le gnóthú na sprice arb é atá inti [25 %] de chaiteachas bhuiséad an Aontais a bheith ag tacú le cuspóirí aeráide. Sainaithneofar gníomhaíochtaí ábhartha le linn ullmhú agus chur chun feidhme an Chiste, agus déanfar athmheasúnú orthu mar chuid de mheastóireacht mheántearma an Chiste.
- (42) Leis an gCiste, ní thacaítear ach le céimeanna taighde agus forbartha na dtáirgí agus na teicneolaíochtaí cosanta agus, dá bhrí sin, i bprionsabal níor cheart úinéireacht ná cearta maoine intleachtúla (CMIInna) a bheith ag an Aontas ar na táirgí nó teicneolaíochtaí a eascraíonn as na gníomhaíochtaí arna gcistiú, ach amháin má thugtar cúnamh an Aontais trí bhíthin soláthar poiblí.
- (43) Le tacaíocht airgeadais an Aontais, níor cheart difear a dhéanamh d'aistriú táirgí a bhaineann le cosaint laistigh den Aontas i gcomhréir le Treoir 2009/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹¹, ná d'onnmhairiú táirgí, trealaimh nó teicneolaíochtaí.

¹¹ Treoir 2009/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Bealtaine 2009 lena simplítear téarmaí agus coinníollacha aistrithe táirgí a bhaineann le cosaint laistigh den Chomhphobal (IO L 146, 10.6.2009, lch. 1).

- (44) D'fhéadfadh sé go rachadh úsáid faisnéise cúlra íogaire, lena n-áirítear sonraí, fios gnó nó faisnéis, arna nginiúint roimh nó lasmuigh d'fheidhmiú an Chiste, nó rochtain a dhéanadh daoine neamhúdaraíthe ar thorthaí arna nginiúint i leith gníomhaíochtaí lena dtacaíonn an Ciste, chun aimhleas an Aontais nó chun aimhleas Ballstáit amháin nó níos mó. Dá bhrí sin, ba cheart láimhseáil sonraí rúnda agus faisnéis rúnaicmithe a rialú le dlí ábhartha an Aontais agus leis an dlí náisiúnta.
- (44a) Ba cheart, agus comhaontuithe rúnaicmithe cistithe agus maoiniúcháin á síniú, na caighdeáin íosta maidir le slándáil thionsclaíoch a chomhlíonadh. Chun na críche sin, ba cheart don Choimisiún na saineolaithe arna n-ainmniú ag na Ballstáit a chur ar an eolas faoi theoracha slándála an chláir, lena n-áirítear an chomhairle atá sa treo um rúnaicmiú slándála.
- (45) Chun go bhféadfar táscairí na gconairí tionchair a fhorlíonadh nó a leasú, i gcás inar gá, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean don Choimisiún. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfar na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos sa Chomhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, gheobhaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus beidh rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.
- (46) Ba cheart don Choimisiún an Ciste a bhainistiú, ag féachaint go cuí do na ceanglais rúndachta agus slándála, go háirithe i dtaca le faisnéis rúnaicmithe agus faisnéis íogair.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

TEIDEAL I
FORÁLACHA COMHCHOITEANNA
IS INFHEIDHME MAIDIR LE TAIGHDE AGUS FORBAIRT

Airteagal 1

Ábhar

Leis an Rialachán seo, bunaítear an Ciste Eorpach Cosanta ('an Ciste'), [mar a leagtar amach in Airteagal 1(3)(b) de Rialachán .../.../AE].

Leagtar síos leis cuspóirí an Chiste, an buiséad don tréimhse 2021-2027, na foirmeacha cistithe ón Aontas agus na rialacha a bhaineann leis an gcistiú sin a sholáthar.

Airteagal 2

Sainmhínithe

Chun críocha an Rialacháin seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (0) ciallaíonn '**iarratasóir**' eintiteas dlítheanach a chuireann iarratas isteach ar thacaíocht ón gCiste tar éis glao ar thograí nó i gcomhréir le hAirteagal 195(e) den Rialachán Airgeadais;
- (1) Ciallaíonn '**oibríochtaí measctha**' gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ó bhuiséad an Aontais, lena n-áirítear laistigh de shaoráidí measctha de bhun Airteagal 2(6) den Rialachán Airgeadais, lena gcomhcheanglaítear foirmeacha neamh-iníoctha tacaíochta nó ionstraimí airgeadais ó bhuiséad an Aontais d'fhoirmeacha iníoctha tacaíochta ó institiúidí forbartha nó institiúidí airgeadais poiblí eile, agus ó institiúidí airgeadais tráchtála agus infheisteoirí;
- (1a) ciallaíonn '**deimhniú**' an próiseas trína ndeimhníonn údarás náisiúnta go gcomhlíonann an táirge cosanta, an chomhpháirt nó an teicneolaíocht inláimhsithe nó dholáimhsithe na rialacháin is infheidhme;

- (1b) ciallaíonn **'faisnéis rúnaicmithe'** aon fhaisnéis nó aon ábhar, i bhfoirm ar bith, a bhféadfadh nochtadh neamhúdaraíthe ina leith a bheith ina chúis le leibhéil éagsúla de dhochar do leasanna an Aontais Eorpaigh nó ceann amháin nó níos mó de na Ballstáit, agus ar a bhfuil marc rúnaicmithe de chuid an Aontais nó marc rúnaicmithe comhfhreagrach, i gcomhréir leis an gcomhaontú idir Ballstáit an Aontais Eorpaigh, ag teacht le chéile dóibh i dtionól na Comhairle, maidir le cosaint faisnéise rúnaicmithe a mhalartaítear ar mhaithe le leas an Aontais Eorpaigh (2011/C 202/05);
- (1c) ciallaíonn **'cuibhreannas'** grúpáil chomhoibríoch d'iarrthóirí nó d'fhaighteoirí atá faoi cheangal ag comhaontú cuibhreannais agus a chruthaítear chun gníomhaíocht a dhéanamh faoi choimirce an Chiste seo;
- (1d) ciallaíonn **'comhordaitheoir'** eintiteas dlítheanach ar comhalta é de chuibhreannas agus a cheap comhaltaí uile an chuibhreannais sin mar phríomhphointe teagmhála don chaidreamh leis an gCoimisiún;
- (2) ciallaíonn **'rialú'** an cumas tionchar cinntitheach a fheidhmiú ar eintiteas dlítheanach go díreach nó go hindíreach trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó;
- (3) ciallaíonn **'gníomhaíocht forbartha'** aon ghníomhaíocht arb é atá ann gníomhaíocht atá dírithe ar chosaint, go príomha sa chéim forbartha, lena gcumhdaítear táirgí nó teicneolaíochtaí nua nó lena n-uasghrádaítear táirgí nó teicneolaíochtaí atá ann cheana, cé is moite d'armáin a tháirgeadh nó a úsáid;
- (4) ciallaíonn **'teicneolaíocht shuaiteach um chosaint'** teicneolaíocht lena spreagtar bunathrú, lena n-áirítear teicneolaíocht fheabhsaithe nó teicneolaíocht iomlán nua, lena spreagtar athrú ó bhonn i gcoincheap agus i stiúradh cúrsaí cosanta lena n-áirítear trí theacht in ionad na dteicneolaíochtaí cosanta atá ann faoi láthair nó trí na teicneolaíochtaí sin a chur i léig;
- (5) ciallaíonn **'struchtúr bainistíochta feidhmiúcháin'** comhlacht aon eintiteas dlítheanach, a cheaptar i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, agus, i gcás inarb infheidhme, a thugann tuarascáil don phríomhoifigeach feidhmiúcháin, a bhfuil an chumhacht aige straitéis, cuspóirí agus treo foriomlán an eintitis dhlítheanaigh sin a bhunú, agus a dhéanann maoirseacht agus faireachán ar chinnteoireacht na bainistíochta;

- (5a) ciallaíonn **'faisnéis tulra'** sonraí, fios gnó nó faisnéis a cruthaíodh tríd an Ciste a fheidhmiú, cibé foirm nó nádúr a bhíonn aige;
- (6) ciallaíonn **'eintiteas dlítheanach'** aon duine dlítheanach a bunaíodh mar eintiteas dlítheanach agus a aithnítear mar eintiteas dlítheanach faoin dlí náisiúnta, faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí idirnáisiúnta, a bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige agus a fhéadfaidh, ag gníomhú dó ina ainm féin, cearta a fheidhmiú agus a bheith faoi réir oibleagáidí, nó eintiteas nach bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige i gcomhréir le hAirteagal 197(2)(c) den Rialachán Airgeadais;
- (7) ciallaíonn **'cuideachta meánchaipitlithe'** fiontar nach FBM é agus a bhfuil suas le 3 000 fostaí aige nuair a ríomhtar líon na foirne i gcomhréir le hAirteagal 3 go hAirteagal 6 den Iarscríbhinn a ghabhann le Moladh 2003/361/CE ón gCoimisiún¹²;
- (8) ciallaíonn **'soláthar réamhthrachtála'** soláthar seirbhísí taighde agus forbartha lena mbaineann roinnt riosca-sochair faoi dhálaí margaidh, forbairt iomaíoch i gcéimeanna, ina bhfuil deighilt shoiléir idir na seirbhísí taighde agus forbartha arna soláthar ó chur in úsáid cainníochtaí tráchtála táirgí deiridh;
- (9) ciallaíonn **'bainisteoir tionscadail'** aon údarás conarthach a bunaíodh i mBallstát nó i dtír chomhlachaithe, ar thug Ballstát nó tír chomhlachaithe nó grúpa Ballstát nó grúpa tíortha comhlachaithe de chúram air tionscadail armála ilnáisiúnta a bhainistiú go buan nó ar bhonn ad hoc;
- (9a) ciallaíonn **'cáilíocht'** an próiseas iomlán lena léirítear go gcomhlíonann dearadh táirge cosanta, comhpháirte nó teicneolaíochta inláimhsithe nó doláimhsithe na ceanglais a shonraítear, agus fianaise oibiachtúil á soláthar trína léirítear gur comhlíonadh na ceanglais áirithe i dtaca leis an dearadh;
- (10) ciallaíonn **'faighteoir'** aon eintiteas dlítheanach lenar síníodh comhaontú cistithe nó maoiniúcháin nó dár tugadh fógra i leith comhaontú cistithe nó maoiniúcháin;

¹² Moladh 2003/361/CE ón gCoimisiún an 6 Bealtaine 2003 maidir le micrifhiontair agus fiontair bheaga agus mheánmhéide a shainmhíniú (IO L 124, 20.5.2003, lch. 36).

- (11) ciallaíonn **'gníomhaíocht taighde'** aon ghníomhaíocht arb é an taighde is príomhchuid dó, go háirithe taighde feidhmeach agus, i gcás inar gá, taighde bunúsach, darb aidhm eolas nua a fháil agus lena leagtar béim ar fheidhmeanna cosanta amháin;
- (12) ciallaíonn **'torthaí'** aon éifeacht inláimhsithe nó dholáimhsithe atá ag an ngníomhaíocht, amhail sonraí, fios gnó nó faisnéis, is cuma cén fhoirm nó cineál sin agus is cuma an féidir í a chosaint nó nach féidir, mar aon le haon cheart atá ag gabháil léi, lena n-áirítear cearta maoine intleachtúla;
- (12a) ciallaíonn **'faisnéis íogair'** faisnéis agus sonraí, lena n-áirítear faisnéis rúnaicmithe, nach mór a chosaint ó rochtain neamhúdaraíthe nó nochtheadh mar gheall ar oibleagáidí arna leagan síos sa dlí náisiúnta nó i ndlí an Aontais nó nach mór a chosaint ar mhaithe le príobháideacht nó slándáil duine aonair nó eagraíochta;
- (12b) ciallaíonn **'fiontair bheaga agus mheánmhéide'** nó **'FBManna'** fiontair bheaga agus fiontair mheánmhéide mar a shainmhínítear i Moladh 2003/361/CE ón gCoimisiún;
- (13) ciallaíonn **'tuarascáil speisialta'** tuarascáil insoláthartha shonrach ar ghníomhaíocht taighde ina ndéantar achoimre ar na torthaí agus ina dtugtar faisnéis fairsing ar na bunphrionsabail, na haidhmeanna, na torthaí iarbhir, na hairíonna bunúsacha, na tástálacha a rinneadh, na tairbhí ionchasacha, na feidhmeanna cosanta ionchasacha agus an chonair shaothraithe a mheastar a bheith i gceist leis an taighde i dtreo na forbartha, lena n-áirítear faisnéis maidir le húinéireacht cearta maoine intleachtúla ach nach gá faisnéis faoi chearta maoine intleachtúla a bheith inti;
- (14) ciallaíonn **'fréamhshamhail de chóras'** múnla de tháirge nó de theicneolaíocht lenar féidir feidhmíocht a léiriú i dtimpeallacht oibríochtúil;
- (15) ciallaíonn **'tríú tír'** tír nach ball den Aontas í;
- (16) ciallaíonn **'tríú tír neamhchomhlachaithe'** tríú tír nach tír chomhlachaithe í i gcomhréir le hAirteagal 5;

- (17) ciallaíonn **'eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe'** eintiteas dlítheanach a bunaíodh i dtríú tír neamhchomhlachaithe nó, i gcás inar bunaíodh san Aontas nó i dtír comhlachaithe é, a bhfuil a struchtúr bainistíochta feidhmiúcháin i dtríú tír neamhchomhlachaithe.

Airteagal 3

Cuspóirí an Chiste

1. Is é cuspóir ginearálta an Chiste iomaíochas, éifeachtúlacht agus acmhainn nuálaíochta bonn cosanta teicneolaíochta agus tionsclaíoch na hEorpa a chothú go domhanda, trí thacú le gníomhaíochtaí comhoibríocha agus comhar trasteorann idir eintitis dhlítheanacha ar fud an Aontais, go háirithe FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe, agus trí shaothrú níos fearr a chothú maidir le hacmhainneacht thionsclaíoch na nuálaíochta, an taighde agus na forbartha teicneolaíche, ag gach céim de shaolré tionsclaíoch na dtáirgí cosanta agus na dteicneolaíochta cosanta, agus ar an dóigh sin, cuirfear le neamhspleáchas straitéiseach agus saoirse gníomhaithe an Aontais.
2. Beidh na cuspóirí sonracha seo a leanas ag an gCiste:
 - (a) tacú le taighde comhoibríoch a d'fhéadfadh borradh suntasach a chur faoi fheidhmíocht acmhainní nua ar fud an Aontais, arb é is aidhm dóibh an nuálaíocht a uasmhéadú agus lena dtugtar isteach táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta nua, lena n-áirítear cinn shuaiteacha;
 - (b) tacú le forbairt chomhoibríoch táirgí agus teicneolaíochtaí atá comhsheasmhach le tosaíochtaí acmhainne cosanta agus teicneolaíochta arna gcomhaontú ag na Ballstáit faoi chuimsiú an Chomhbheartais Eachtraigh agus Slándála agus go háirithe i gcomhthéacs an phlean forbraíochta um chumas, agus ar an dóigh sin cuirfear le héifeachtúlacht níos fearr i dtaca le caiteachas cosanta laistigh den Aontas, bainfear amach tuilleadh barainneachtaí scála, laghdófar an riosca ó dhúbailt nach gá agus, mar sin de, laghdófar ilroinnt táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta ar fud an Aontais. Ar deireadh, de thoradh an Chiste, beidh idir-inoibritheacht níos fearr ann idir acmhainní na mBallstát.

3. Féadfar tosaíochtaí réigiúnacha agus idirnáisiúnta a chur san áireamh i gcás inarb iomchuí, nuair a bheidh siad ag freastal ar leasanna slándála agus cosanta an Aontais, mar a chinntear faoin gComhbheartas Eachtrach agus Slándála iad, agus é á chur san áireamh gur gá dúbailt neamhriachtanach a sheachaint, agus i gcás inarb infheidhme, nuair nach gcuireann siad bac ar aon Bhallstát nó ar aon tír chomhlachaithe a bheith rannpháirteach.

Airteagal 4

Buiséad

1. [I gcomhréir le hAirteagal 9(1) de Rialachán .../.../AE], is é [EUR 13 000 000 000] i bpragsanna reatha a bheidh san imchlúdach airgeadais do chur chun feidhme an Chiste Eorpaigh Cosanta don tréimhse 2021 – 2027.
2. Maidir leis an méid dá dtagraítear i mír 1, seo a leanas a dháileadh táscach:
 - (a) is do ghníomhaíochtaí taighde [EUR 4 100 000 000] de;
 - (b) is do ghníomhaíochtaí forbartha [EUR 8 900 000 000] de.
3. Féadfar an méid dá dtagraítear i mír 1 a úsáid le haghaidh cúnamh teicniúil agus cúnamh riaracháin chun an Ciste a chur chun feidhme, amhail gníomhaíochtaí ullmhúcháin, faireacháin, rialaithe, iniúchóireachta agus meastóireachta, lena n-áirítear córais teicneolaíochta faisnéise chorparáideacha.
4. Úsáidfear suas le 5 % den imchlúdach airgeadais dá dtagraítear i mír 1 chun tacú le teicneolaíochtaí suaiteacha le haghaidh cosanta.
5. [Féadfar acmhainní arna leithdháileadh ar na Ballstáit faoin mbainistíocht chomhroinnte a aistriú chuig an gCiste, má iarrann na Ballstáit sin. Déanfaidh an Coimisiún na hacmhainní sin a chur chun feidhme go díreach i gcomhréir le hAirteagal 62(1)(a) den Rialachán Airgeadais. Úsáidfear na hacmhainní sin chun leas an Bhallstáit lena mbaineann a dhéanamh, más féidir.]

*[Airteagal 5
Tíortha comhlachaithe*

Beidh an Ciste oscailte do chomhaltaí de Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa (CSTE) ar comhaltaí iad den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE), i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos sa Chomhaontú maidir le LEE.]

*Airteagal 6
Tacaíocht do theicneolaíochta suaiteacha le haghaidh cosanta*

1. Tar éis comhairliúcháin oscailte phoiblí maidir le teicneolaíochtaí a d'fhéadfadh cur isteach ar chúrsaí cosanta, déanfaidh an Coimisiún cistiú a dhámhachtain ar na réimsí idirghabhála a shainmhínítear sna cláir oibre.
2. Leagfar síos sna cláir oibre na foirmeacha cistithe is iomchuí chun na réitigh teicneolaíochta suaiteacha sin a chistiú.

*Airteagal 7
Eitic*

1. Leis na gníomhaíochtaí a chuirfear chun feidhme faoin gCiste, comhlíonfar na prionsabail eitice sa dlí náisiúnta ábhartha, i ndlí ábhartha an Aontais agus sa dlí idirnáisiúnta ábhartha.
2. Déanfar tograí a scagadh go córasach chun na cinn sin lena dtarraingítear anuas saincheisteanna eitice tromchúiseacha maidir lena gcur chun feidhme, agus déanfar measúnú eitice orthu. Déanfaidh an Coimisiún an scagadh eitice le tacaíocht ó shaineolaithe ar eitic na cosanta ar saineolaithe neamhspleácha iad. Déanfaidh an Coimisiún trédhearcacht na nósanna imeachta eitice a áirithiú a mhéid is féidir.

3. Gheobhaidh na heintitis atá rannpháirteach sa ghníomhaíocht gach formheas is ábhartha nó gach doiciméad éigeantach eile a theastaíonn ó na coistí náisiúnta agus áitiúla eitice nó ó chomhlachtaí eile amhail na húdaráis cosanta sonraí sula gcuirfear tús leis na gníomhaíochtaí ábhartha. Coinneofar na doiciméid sin ar taifead agus cuirfear ar fáil don Choimisiún iad.

Airteagal 8

Cur chun feidhme agus foirmeacha cistithe ón Aontas

1. Cuirfear an Ciste chun feidhme go díreach nó go hindíreach trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid a chur ar iontaoibh na n-eintiteas a liostaítear i bpointe (c) d'Airteagal 62(1) den Rialachán Airgeadais.
2. Féadfaidh an Ciste cistiú a chur ar fáil i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais, le deontais, le duaiseanna, agus le soláthar, agus i gcás inarb iomchuí i bhfianaise shonraíochtaí na gníomhaíochta, le hionstraimí airgeadais mar chuid d'oibríochtaí measctha.
- 2a. Is i gcomhréir le Teideal X den Rialachán Airgeadais [agus den Rialachán InvestEU] a chuirfear na hoibríochtaí measctha chun feidhme.
- 2b. Is ar na faighteoirí, agus orthu siúd amháin, a dhíreofar na hionstraimí airgeadais.

Airteagal 9

Cistiú carnach, comhlántach agus comhcheangailte

1. I gcás gníomhaíocht ag a bhfuil ranníocaíocht faighte ó chlár eile de chuid an Aontais, féadfar ranníocaíocht a fháil faoin gCiste seo freisin, ar choinníoll nach gcumhdófar na costais chéanna leis na ranníocaíochtaí. Beidh feidhm ag na rialacha a bhaineann le gach clár/Ciste ranníocaíochta de chuid an Aontais maidir lena ranníocaíocht chomhfhreagrach féin leis an ngníomhaíocht. Ní bheidh an cistiú carnach níos airde ná na costais incháilithe iomlána a bhaineann leis an ngníomhaíocht agus féadfar an tacaíocht ó na cláir éagsúla de chuid an Aontais a ríomh ar bhonn *pro rata* i gcomhréir leis na doiciméid ina leagtar amach na coinníollacha maidir le tacaíocht.

2. Maidir le gníomhaíochtaí a dtugtar dearbhú Séala Barr Feabhais dóibh, nó gníomhaíochtaí lena gcomhlíontar na coinníollacha carnacha, comparáideacha seo:

- (a) rinneadh measúnú orthu i nglao ar thograí faoin gCiste;
- (b) comhlíonann siad íoscheanglais cháilíochta an ghlaio sin ar thograí;
- (c) ní féidir iad a mhaoiniú faoin nglao sin ar thograí i ngeall ar shrianta buiséadacha,

féadfaidh na gníomhaíochtaí sin tacaíocht a fháil ón [gClár Spáis], ó Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, ón gCiste Comhtháthaithe, ó Chiste Sóisialta na hEorpa nó ón gCiste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe, i gcomhréir le mír 5 d’Airteagal [65] de Rialachán (AE) XX (Rialachán na bhForálacha Coiteanna] agus Airteagal [8] de Rialachán (AE) XX [maidir leis an gComhbheartas Talmhaíochta a mhaoiniú, a bhainistiú agus faireachán a dhéanamh air], ar choinníoll go bhfuil gníomhaíochtaí den sórt sin comhsheasmhach le cuspóirí an chláir lena mbaineann. Beidh feidhm ag rialacha an Chiste lena gcuirfear tacaíocht ar fáil.

Airteagal 10

Eintitis incháilithe

- 1. Ní foláir go mbeadh gach faighteoir agus fochonraitheoir, a bheidh páirteach i ngníomhaíocht lena dtacaítear faoin gCiste, bunaithe san Aontas féin nó i gceann dá chuid tíortha comhlachaithe.
 - 1a. Bonneagar, áiseanna, sócmhainní agus acmhainní na bhfaighteoirí agus na bhfochonraitheoirí a bhfuil baint acu le gníomhaíocht arna n-úsáid chun críocha na ngníomhaíochtaí lena dtacaítear faoin gCiste, beidh siad lonnaithe ar chríoch Ballstáit nó ar chríoch cheann dá chuid tíortha comhlachaithe ar feadh thréimhse iomlán na gníomhaíochta, agus beidh a struchtúir bhainistíochta feidhmiúcháin bunaithe laistigh den Aontas nó i gceann dá chuid tíortha comhlachaithe.
 - 1b. Chun críocha gníomhaíochta lena dtacaítear faoin gCiste, ní bheidh na faighteoirí ná na fochonraitheoirí a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht faoi réir rialú tríú tír neamhchomhlachaithe ná eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe.

2. De mhaolú ar mhír 1b den Airteagal seo, aon ghnóthas dlítheanach atá bunaithe san Aontas nó i gceann dá thíortha comhlachaithe agus atá á rialú ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, ní bheidh sé incháilithe mar fhaighteoir nó mar fhochonraitheoir a bhaineann le gníomhaíocht, ach ar choinníoll go gcuirtear ar fáil don Choimisiún ráthaíochtaí arna bhformheas ag an mBallstát nó ag an tír chomhlachaithe ina bhfuil sé bunaithe, i gcomhréir lena chuid nósanna imeachta náisiúnta féin. Féadtar tagairt a dhéanamh sna ráthaíochtaí sin do struchtúr bainistíochta feidhmiúcháin an eintitis dhlítheanaigh atá bunaithe san Aontas nó i gceann dá chuid tíortha comhlachaithe. Más iomchuí leis an mBallstát nó leis an tír chomhlachaithe ina bhfuil an t-eintiteas dlítheanach bunaithe, d'fhéadfadh na ráthaíochtaí sin tagairt a dhéanamh freisin do chearta sonracha rialtasacha i rialú an eintitis dhlítheanaigh.

Soláthrófar sna ráthaíochtaí sin dearbhuithe nach sárófar rannpháirtíocht in aon ghníomhaíocht ag eintiteas dlítheanach den sórt sin leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus a Bhallstáit mar a bhunaítear i gcreat an Chomhbheartais Eachtraigh agus Slándála de bhun Teideal V CFAE, ná cuspóirí an Chláir mar a leagtar amach in Airteagal 3 iad. Comhlíonfaidh na ráthaíochtaí na forálacha atá in Airteagal 22 agus Airteagal 25 freisin. Tabharfaidh na ráthaíochtaí go háirithe bunús go bhfuil bearta i bhfeidhm, chun críche na gníomhaíochta, lena áirithiú:

- (a) nach bhfeidhmeofar rialú an eintitis dhlítheanaigh ar bhealach lena gcuirfí srian nó teorainn lena chumas an ghníomhaíocht a dhéanamh agus torthaí a bhaint amach, lena gcuirfí teorainn lena bhonneagar, saoraidí, sócmhainní, acmhainní, maoin intleachtúil nó saineolas is gá chun críche na gníomhaíochta, nó lena mbainfí dá chumais agus de na caighdeáin is gá chun an ghníomhaíocht a dhéanamh;
- (b) go bhfuil cosc ar rochtain a bheith ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe ar fhaisnéis íogair a bhaineann leis an ngníomhaíocht agus go bhfuil imréiteach náisiúnta slándála, arna eisiúint ag Ballstát nó ag tír chomhlachaithe, ag na fostaithe nó ag daoine eile a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht i gcás inarb iomchuí;

- (c) go bhfanann úinéireacht na maoine intleachtúla a thioctaidh ón ngníomhaíocht, agus torthaí na gníomhaíochta, leis an bhfaighteoir le linn na gníomhaíochta agus tar éis don ghníomhaíocht a bheith curtha i gcrích agus ní bheidh siad faoi réir rialú nó srianadh tríú tír neamhchomhlachaithe nó eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, agus ní fhéadfar iad a onnmhairiú lasmuigh den Aontas ná de thríú tíortha neamhchomhlachaithe agus ní dheonófar rochtain don mhaoín intleachtúil sin nó na torthaí ón taobh amuigh den Aontas gan cead an Bhallstáit nó na tíre comhlachaithe ina bhfuil an t-eintiteas dlítheanach bunaithe agus i gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3.

Más iomchuí leis an mBallstát nó leis an tír chomhlachaithe ina bhfuil an t-eintiteas dlítheanach bunaithe, féadfar ráthaíochtaí breise a chur ar fáil.

Cuirfidh an Coimisiún an coiste dá dtagraítear in Airteagal 28 ar an eolas faoi aon eintiteas dlítheanach eile a mheasfar a bheith incháilithe i gcomhréir leis an mír seo.

4. I gcás nach bhfuil ionadaithe iomaíocha ar fáil go héasca san Aontas nó i dtír chomhlachaithe dá chuid, is féidir le faighteoirí agus fochonraitheoirí a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht úsáid a bhaint as a sócmhainní, a mbonneagar, a n-áiseanna agus a n-acmhainní atá lonnaithe nó coinnithe lasmuigh de chríoch Bhallstáit an Aontais nó na dtíortha comhlachaithe dá chuid, ar choinníoll nach sárófar leasanna slándála agus cosanta an Aontais gona Bhallstáit leis an úsáid sin, agus go bhfuil sin comhsheasmhach leis na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3 agus i gcomhréir go hiomlán le hAirteagal 22 agus Airteagal 25.

Ní bheidh costais na ngníomhaíochtaí sin incháilithe chun tacaíocht a fháil ón gCiste.

- 4a. Tráth a mbeidh gníomhaíocht incháilithe á déanamh acu, féadfaidh faighteoirí agus fochonraitheoirí a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht comhoibriú freisin le heintitis dhlítheanacha atá bunaithe lasmuigh de chríoch na mBallstát nó dá dtíortha comhlachaithe, nó atá á rialú ag tríú tíortha neamhchomhlachaithe nó ag eintitis de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, lena n-áirítear trí shócmhainní, bonneagair, áiseanna agus acmhainní na n-eintiteas dlítheanach a úsáid, ar choinníoll nach sáródh a leithéid leasanna slándála agus cosanta an Aontais gona Bhallstáit. Beidh comhar den sórt sin comhsheasmhach leis na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3 agus i gcomhréir go hiomlán le hAirteagal 22 agus Airteagal 25.

Ní bheidh aon rochtain neamhúdaraithé ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó eintiteas eile de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe ar fhaisnéis rúnaicmithe a bhaineann le cur i ngníomh na gníomhaíochta agus seachnófar éifeachtaí diúltacha a d'fhéadfadh a bheith ann maidir le slándáil sholáthar na n-ionchur atá riachtanach don ghníomhaíocht.

Ní bheidh costais na gníomhaíochtaí sin incháilithe chun tacaíocht a fháil ón gCiste.

6. Cuirfidh na hiarratasóirí an fhaisnéis ábhartha riachtanach uile ar fáil chun measúnú a dhéanamh ar na critéir incháilitheachta. I gcás ina dtarlódh athrú le linn do ghníomhaíocht a bheith á déanamh lena bhféadfaí amhras a chaitheamh ar na critéir incháilitheachta a bheith á gcomhlíonadh, cuirfidh an t-eintiteas dlítheanach ábhartha an Coimisiún ar an eolas agus measúnóidh an Coimisiún an leantar de na critéir agus na coinníollacha incháilitheachta sin a chomhlíonadh agus féachfaidh sé an bhféadfadh sé sin aon tionchar a imirt ar chistiú na gníomhaíochta.
9. Chun críocha an Airteagail seo, le fochonraitheoirí a bhfuil baint acu le ghníomhaíocht lena dtacaítear ón gCiste, tagraítear d'fhochonraitheoirí a bhfuil gaol conarthach díreach acu le faighteoir, fochonraitheoirí eile dá bhfuil ar a laghad 10 % de chostas iomlán incháilithe na gníomhaíochta á shannadh, agus fochonraitheoirí a bhféadfadh sé go dteastódh rochtain uathu ar fhaisnéis rúnaicmithe de chuid an Aontais d'fhonn an ghníomhaíocht a chur i gcrích ach nach baill den chuibhreannas iad.

Airteagal 11

Gníomhaíochtaí incháilithe

1. Ní bheidh ach gníomhaíochtaí lena gcuirtear na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3 chun feidhme incháilithe chun cistiú a fháil.
2. Leis an gCiste, cuirfear tacaíocht ar fáil do ghníomhaíochtaí lena gcumhdaítear táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta nua agus uasghrádú táirgí agus teicneolaíochtaí atá ann cheana, ar choinníoll nach bhfuil úsáid na faisnéise a bhí ann roimhe agus is gá chun an t-uasghrádú a dhéanamh faoi réir srianadh ó thríú tír neamhchomhlachaithe nó ó eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, go díreach nó go hindíreach trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó ná ceann amháin, ar shlí a d'fhágfadh nach féidir an ghníomhaíocht a chur i gcrích.

3. Beidh ceann amháin nó níos mó de na nithe seo a leanas i gceist le gníomhaíocht incháilithe:
- (a) gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh faisnéis agus teicneolaíochtaí nua, lenar féidir éifeachtaí suntasacha a bhaint amach i réimse na cosanta, a chruthú, a neartú agus a fheabhsú;
 - (b) gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh idir-inoibritheacht agus athléimneacht a mhéadú, lena n-áirítear táirgeadh agus malartú slán sonraí, ardchumas a bhaint amach i ndáil le teicneolaíochtaí cosanta barrthábhachtacha, slándáil an tsoláthair a neartú nó éascaíocht a dhéanamh ar shaothrú éifeachtach torthaí le haghaidh táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta;
 - (c) staidéir, amhail staidéir féidearthachta chun an indéantacht a bhaineann le teicneolaíochtaí, táirgí, próisis, seirbhísí agus réitigh – idir nua is fheabhsaithe – a scrúdú;
 - (d) dearadh táirge, comhpháirte inláimhsithe nó doláimhsithe nó teicneolaíochta cosanta, mar aon leis an sainmhíniú ar na sonraíochtaí teicniúla ar a ndearnadh dearadh den chineál sin a fhorbairt agus ar féidir tástálacha páirteacha chun riosca a laghdú i dtimpeallacht thionsclaíoch nó ionadaíoch a áireamh orthu;
 - (e) forbairt an mhúnla táirge, comhpháirte inláimhsithe nó doláimhsithe nó teicneolaíochta cosanta, lenar féidir feidhmíocht na heiliminte a léiriú i dtimpeallacht oibríochtúil (fréamhshamhail de chóras);
 - (f) tástálacha táirge, comhpháirte inláimhsithe nó doláimhsithe nó teicneolaíochta cosanta;
 - (g) cáiliú táirge, comhpháirte inláimhsithe nó doláimhsithe nó teicneolaíochta cosanta;
 - (h) deimhniú táirge, comhpháirte inláimhsithe nó doláimhsithe nó teicneolaíochta cosanta;
 - (i) forbairt na dteicneolaíochtaí nó na sócmhainní lena méadaítear éifeachtúlacht thar shaolré na dtáirgí agus na dteicneolaíochtaí cosanta;
 - (j) gníomhaíochtaí scaipthe, imeachtaí líonraithe agus gníomhaíochtaí múscailte feasachta.

4. Déanfar an ghníomhaíocht i gcomhar le trí eintiteas incháilithe ar a laghad atá bunaithe i dtrí Bhallstát agus/nó i dtrí thír chomhlachaithe éagsúla ar a laghad. Le linn chur chun feidhme iomlán na gníomhaíochta, ní dhéanfaidh an t-eintiteas dlítheanach céanna rialú díreach nó indíreach ar thrí cinn, ar a laghad, de na heintitis dhlíthiúla incháilithe atá bunaithe in dhá Bhallstát agus/nó in dhá thír chomhlachaithe éagsúla ar a laghad, agus ní dhéanfaidh siad rialú ar a chéile.
5. Ní bheidh feidhm ag mír 4 i dtaca le gníomhaíochtaí a bhaineann le teicneolaíochtaí suaiteacha a úsáidtear chun críocha cosanta nó i dtaca le gníomhaíochtaí dá dtagraítear i bpointe (c) de mhír 3.
6. Maidir le gníomhaíochtaí a bhaineann le forbairt táirgí nó teicneolaíochtaí a bhfuil a n-úsáid, a bhforbairt nó a dtáirgeadh toirmiscithe faoin dlí idirnáisiúnta is infheidhme, ní bheidh na gníomhaíochtaí sin incháilithe.

Airteagal 12

Nós imeachta meastóireachta agus dámhachtana

1. Is tar éis glaonna iomaíocha ar thograí a eisiúint i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais a dhéanfar cistiú ón Aontas a dheonú. I gcásanna a bhfuil bonn cirt cuí leo agus in imthosca eisceachtúla, féadfar cistiú ón Aontas a dheonú freisin i gcomhréir le hAirteagal 195(e) den Rialachán Airgeadais.
- 2a. Chun cistiú a dhámhachtain, gníomhóidh an Coimisiún trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 28, mír 2.

Airteagal 13
Critéir dhámhachtana

Is ar bhonn na gcritéar seo a leanas a dhéanfar measúnú ar gach togra:

- (a) rannchuidiú le barr feabhais nó acmhainneacht suaite i réimse na cosanta, go háirithe trína léiriú go n-eascróidh buntáistí suntasacha as na torthaí a bhfuiltear ag súil leo ón ngníomhaíocht a bheartaítear, buntáistí nach bhfuil ag táirgí ná teicneolaíochtaí cosanta atá ann cheana féin;
- (b) rannchuidiú le nuáil agus forbairt theicneolaíoch thionscal cosanta na hEorpa, go háirithe trína léiriú go n-áirítear sa ghníomhaíocht a bheartaítear cuir chuige agus coincheapa ceannródaíocha nuálacha, feabhsuithe teicneolaíocha nua a bhfuil gealladh fúthu don todhchaí nó feidhmiú teicneolaíochtaí nó coincheap nár feidhmíodh cheana in earnáil na cosanta, ach an dubailt neamhriachtanach a sheachaint;
- (c) rannchuidiú le hiomaíochas an tionscail cosanta san Eoraip trína léiriú go bhfuil a chóimhéid den chostéifeachtúlacht agus den éifeachtacht le fáil go dearfach agus go cómheáite sa ghníomhaíocht a bheartaítear, agus go gcruthaíonn sí deiseanna nua margaidh ar fud an Aontais agus an domhain, agus go gcuireann sí dlús faoin mborradh atá faoi chomhlachtaí fud fad an Aontais;
- (d) rannchuidiú le féinriar bhonn teicneolaíoch agus tionsclaíoch cosanta na hEorpa, lena n-áirítear trína neamhspleáchas ar fhoinsí neamh-Aontais a mhéadú, agus trí shlándáil an tsoláthair a neartú; rannchuidiú le leasanna slándála agus cosanta an Aontais i gcomhréir leis na tosaíochtaí a leagtar amach in Airteagal 3;

- (e) rannchuidiú le comhar nua trasteorann a chruthú idir eintitis dhlítheanacha atá bunaithe sna Ballstáit nó ina gcuid tíortha comhlachaithe, go háirithe FBManna a bhfuil rannpháirt nach beag acu sa ghníomhaíocht, mar fhaighteoirí, mar fhochonraitheoirí nó mar eintitis eile sa slabhra soláthair, agus atá bunaithe sna Ballstáit nó i dtíortha comhlachaithe seachas iad sin ina bhfuil eintitis an chuibhreannais, nach FBManna iad, bunaithe;
- (f) cáilíocht agus éifeachtúlacht chur chun feidhme na gníomhaíochta.

Airteagal 14

Rátaí cómhaoiniúcháin

1. Féadfaidh an Ciste suas le 100 % de chostais incháilithe gníomhaíochta, arna liostú in Airteagal 11(3), a mhaoiniú, gan dochar d'Airteagal 190 den Rialachán Airgeadais.
2. De mhaolú ar mhír 1:
 - (a) maidir le gníomhaíochtaí a shainmhínítear in Airteagal 11(3)(e), ní bheidh an cúnamh airgeadais ón gCiste níos airde ná 20 % de chostais incháilithe na gníomhaíochta;
 - (b) maidir le gníomhaíochtaí a shainmhínítear in Airteagal 11(3) (f) go (h), ní bheidh an cúnamh airgeadais ón gCiste níos airde ná 80 % de chostais incháilithe na gníomhaíochta.
3. Méadófar na rátaí cistithe sna cásanna seo a leanas:
 - (a) gníomhaíocht arna forbairt i gcomhthéacs an Bhuanchoimhair Struchtúrtha arna bhunú le Cinneadh (CBES) 2017/2315 ón gComhairle an 11 Nollaig 2017, d'fhéadfadh sé go rachadh méadú 10 bpointe céatadáin breise ar an ráta cistithe chun tairbhe di;
 - (b) féadfaidh ráta cistithe méadaithe a bheith ag gníomhaíocht, mar a thagraítear sa dara agus sa tríú fomhír den mhír seo, i gcás ina mbíonn 10 % ar a laghad de chostais incháilithe iomlána na gníomhaíochta á leithdháileadh ar FBManna atá bunaithe i mBallstát nó i dtír chomhlachaithe dá chuid agus atá rannpháirteach sa ghníomhaíocht mar fhaighteoirí nó mar eintitis de chuid an tslabhra soláthair.

Féadfar an ráta cistithe a mhéadú de phointí céatadáin is ionann agus céatadán chostas incháilithe iomlán na gníomhaíochta atá sannta do FBManna atá bunaithe i mBallstáit nó i dtíortha comhlachaithe dá gcuid agus atá rannpháirteach sa ghníomhaíocht mar fhaighteoirí nó mar eintitis de chuid an tslabhra soláthair, suas le 5 pointí céatadáin breise.

Féadfar an ráta cistithe a mhéadú de phointí céatadáin is ionann agus dhá oiread chéatadán chostas incháilithe iomlán na gníomhaíochta atá sannta do FBManna atá bunaithe i mBallstáit nó i dtíortha comhlachaithe dá gcuid seachas iad siúd ina bhfuil faighteoirí bunaithe nach FBManna iad agus atá rannpháirteach sa ghníomhaíocht mar fhaighteoirí nó mar eintitis de chuid an tslabhra soláthair;

- (c) féadfaidh ráta cistithe méadaithe dar luach 10 bpointe céatadáin a bheith ag gníomhaíocht i gcás ina mbíonn ar a laghad 15 % de chostais iomlána incháilithe na gníomhaíochta á shannadh do chuideachtaí meánchaipitlithe atá bunaithe san Aontas nó i gceann dá thíortha comhlachaithe;
- (d) ní bheidh an méadú iomlán ar ráta cistithe gníomhaíochta níos airde ná 35 pointe céatadáin.

Airteagal 15

Rialacha Airgeadais

De mhaolú ar Airteagal 198 den Rialachán Airgeadais:

- (a) ní fhíorófar an acmhainn airgeadais ach amháin le haghaidh an chomhordaitheora agus ní dhéanfar sin ach amháin má bhíonn an cistiú arna iarraidh ón Aontas cothrom le, nó níos mó ná, EUR 500 000. Mar sin féin, má tá bunús le hamhras a chur san acmhainn airgeadais, fíoróidh an Coimisiún acmhainn airgeadais iarratasóirí eile nó comhordaitheoirí atá faoi bhun na tairsí dá dtagraítear sa chéad abairt freisin;

- (b) ní fhíorófar an acmhainn airgeadais i gcás eintiteas dlítheanach a bhfuil a n-inmharthanacht ráthaithe ag Ballstát;
- (c) i gcás acmhainn airgeadais atá ráthaithe ó thaobh struchtúir de ag eintiteas dlí eile, fíorófar acmhainn airgeadais an eintitis dhlítheanaigh sin freisin.

Airteagal 16

Costais indíreacha

1. De mhaolú ar Airteagal 181(6) den Rialachán Airgeadais, cinnfear costais incháilithe indíreacha trí ráta comhréidh 25 % de na costais incháilithe dhíreacha iomlána a chur i bhfeidhm, cé is moite de na costais incháilithe dhíreacha le haghaidh fochonraitheoireachta, tacaíocht airgeadais do thríú páirtithe agus aon chostas aonaid nó aon chnapshuim a bhfuil costais indíreacha san áireamh leo.
2. De mhalairt air sin, féadfar costais incháilithe indíreacha suas le 80 % de na costais incháilithe iomlána díreacha a chinneadh i gcomhréir le gnáthchleachtais cuntasaíochta costála an fhaighteora ar bhonn costais indíreacha iarbhír ar choinníoll go nglacann údaráis náisiúnta leis na cleachtais cuntasaíochta costála sin i gcás gníomhaíochtaí inchomparáide i réimse na cosanta i gcomhréir le hAirteagal 185 den Rialachán Airgeadais agus go gcuirtear sin in iúl don Choimisiún.

Airteagal 17

Úsáid a bhaint as cnapshuim aonair nó ranníocaíocht nach mbaineann le costais

1. I gcás ina ndéanann an tAontas cómhaoiniú is ísle ná 50 % de chostais iomlána na gníomhaíochta, is ceadmhach don Choimisiún úsáid a bhaint as:
 - (a) ranníocaíocht nach mbaineann leis na costais dá dtagraítear in Airteagal 180(3) den Rialachán Airgeadais agus atá bunaithe ar ghnóthú torthaí arna dtomhas trí thagairt a dhéanamh do gharspriocanna a socraíodh roimhe nó trí bhíthin táscairí feidhmíochta; nó

- (b) cnapshuim aonair dá dtagraítear in Airteagal 182 den Rialachán Airgeadais agus atá bunaithe ar bhuiséad sealadach na gníomhaíochta arna fhormhuiniú cheana féin ag údaráis náisiúnta na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe cómhaoinithe.

2. Áireofar costais indíreacha sa chnapshuim.

Airteagal 18

Soláthar réamhthráchtála

1. Feadfaidh an tAontas tacú le soláthar réamhthráchtála trí dheontas a dhámhachtain d'údaráis chonarthacha nó eintitis chonarthacha mar a shainmhínítear i dTreoir 2014/24/AE¹³, Treoir 2014/25/AE¹⁴ agus Treoir 2009/81/CE¹⁵ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, a bhfuil taighde cosanta agus seirbhísí forbartha á soláthar go comhpháirteach acu nó atá ag comhordú a nósanna imeachta soláthair go comhpháirteach.
2. Maidir leis na nósanna imeachta soláthair:
 - (a) beidh siad i gcomhréir le forálacha an Rialacháin seo;
 - (b) féadfaidh siad dámhachtain conarthaí iomadúla a údarú laistigh den nós imeachta céanna (ilfhoinsiú);
 - (c) déanfaidh siad foráil maidir le bronnadh na gconarthaí ar an tairiscint/na tairiscintí lena dtugtar an luach is fearr ar airgead agus á áirithiú nach bhfuil aon choinbhleacht leasa ann san am céanna.

¹³ Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar poiblí agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/18/CE. (IO L 94, 28.03.2014, lch. 65).

¹⁴ Treoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar arna dhéanamh ag eintitis a fheidhmíonn in earnáil an uisce, an fhuinnimh, an iompair agus na seirbhísí poist agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/17/CE (IO L 94, 28.03.2014, lch. 243).

¹⁵ Treoir 2009/81/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhordú na nósanna imeachta maidir le conarthaí oibreacha, conarthaí soláthair agus conarthaí seirbhíse áirithe arna ndámhachtain ag údaráis chonarthacha nó ag eintitis i réimsí na cosanta agus na slándála, agus lena leasaítear Treoir 2004/17/CE agus Treoir 2004/18/CE (IO L 216, 20.08.2009, lch. 76).

Airteagal 19
Ciste Ráthaíochta

Le ranníocaíochtaí le sásra árachais fhrithpháirtigh, féadfar an riosca a bhaineann le gnóthú na gcistí atá dlite ag faighteoirí a chumhdach agus measfar gur ráthaíocht leordhóthanach é faoin Rialachán Airgeadais. Beidh feidhm ag na forálacha a leagtar síos in [Airteagal X de] Rialachán XXX [comharba an Rialacháin maidir leis an gCiste Ráthaíochta].

TEIDEAL II
FORÁLACHA SONRACHA
IS INFHEIDHME MAIDIR LE GNÍOMHAÍOCHTAÍ TAIGHDE

Airteagal 22

Úinéireacht thorthaí na ngníomhaíochtaí taighde

1. Beidh torthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste faoi úinéireacht na bhfaighteoirí a ghin iad. I gcás ina nginfídh eintitis dhlítheanacha torthaí go comhpháirteach, agus i gcás nach bhféadfar a rannchuidiú faoi seach a dhearbhu, nó i gcás nach bhféadfar na torthaí comhpháirteacha sin a scaradh, beidh na torthaí faoi úinéireacht chomhpháirteach na n-eintiteas dlítheanach.
2. De mhaolú ar mhír 1 má chuirtear tacaíocht ón Aontas ar fáil mar sholáthar poiblí, is faoi úinéireacht an Aontais a bheidh torthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste. Beidh cearta rochtana ag na Ballstáit agus ag na tíortha comhlachaithe ar na torthaí, saor in aisce, ach sin a iarraidh i scríbhinn.
3. Ní bheidh torthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste faoi réir aon rialú nó srianadh ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, go díreach nó go hindíreach, trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó ná sin, lena n-áirítear ó thaobh aistriú teicneolaíochta de.
4. Ach bonn cirt a bheith leis, leagfar síos leis an gcomhaontú deontais ceart an Choimisiúin fógra a fháil maidir le húinéireacht i dtaca le torthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste a aistriú chuig tríú tír neamhchomhlachaithe nó eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, agus ceart an Choimisiúin agóid a dhéanamh faoin aistriú sin. Le haistriú úinéireachta mar sin, ní shárófar leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus na mBallstát ná na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3 iad.

5. Beidh cearta rochtana ag údaráis náisiúnta na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe ar an tuarascáil speisialta ar aon tionscadal a fuair cistiú ón Aontas. Tabharfar na cearta rochtana sin saor ó ríchíosanna agus aistreoidh an Coimisiún iad chuig na Ballstáit agus tíortha comhlachaithe tar éis dó a áirithiú go bhfuil na hoibleagáidí rúndachta iomchuí i bhfeidhm.
6. Ní úsáidfídh údaráis náisiúnta na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe an tuarascáil speisialta ach amháin chun críocha a bhaineann le húsáid i ndáil lena bhfórsaí armtha nó fórsaí slándála nó faisnéise, lena n-áirítear faoi chuimsiú a gclár comhoibritheach. Áireofar san úsáid sin staidéar, meastóireacht, measúnú, taighde, dearadh, glacadh agus deimhniúchán táirgí, oibriú, oiliúint agus diúscairt táirgí, chomh maith le ceanglais theicniúla maidir le soláthar a mheasúnú agus a dhréachtú, ach ní bheidh an úsáid teoranta do na nithe sin.
7. Tabharfaidh na faighteoirí cearta rochtana ar thorthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste saor ó ríchíosanna d'institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí de chuid an Aontais chun críocha cuí-réasúnaithe beartais nó cláir an Aontais arb ann dóibh cheana a fhorbairt, a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu i réimsí a inniúlachta. Beidh na cearta rochtana sin teoranta d'úsáid neamhthráchtála agus neamhiomaíoch.
- 8a. Ní dhéanfaidh na forálacha a leagtar síos sa rialachán seo difear d'onnmhairiú táirgí, trealaimh nó teicneolaíochtaí a chomhtháthaíonn torthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste, agus ní dhéanfaidh siad difear do lán rogha na mBallstát i ndáil le beartas maidir le honnmhairiú táirgí a bhaineann le cosaint.

- 8b. I gcás dhá Bhallstát nó dhá thír chomhlachaithe nó níos mó, go hiltobhach nó faoi chuimsiú an Aontais, a chuir Conradh amháin nó roinnt conarthaí i gcrích le faighteoir amháin nó níos mó chun na gníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste a fhorbairt a thuilleadh, beidh cearta rochtana acu ar na torthaí sin atá faoi úinéireacht na bhfaighteoirí sin agus atá riachtanach chun an Conradh nó na conarthaí a chomhlíonadh. Deonófar cearta rochtana saor ó ríchíosanna agus faoi choinníollacha sonracha a shainiú a mbeidh mar aidhm acu a áirithiú go n-úsáidfear na cearta sin chun críche an chonartha nó na gconarthaí agus go mbeidh na hoibleagáidí iomchuí maidir le rúndacht i bhfeidhm.

TEIDEAL III
FORÁLACHA SONRACHA IS INFHEIDHME MAIDIR LE GNÍOMHAÍOCHTAÍ
FORBARTHA

Airteagal 23

Critéir incháilitheachta bhreise

1. Léireoidh an cuibhreannas go mbeidh na costais a bhaineann le gníomhaíocht nach bhfuil cumhdaithe ag tacaíocht ón Aontas cumhdaithe trí bhíthin bealaí maoiniúcháin eile, amhail ranníocaíochtaí ó na Ballstáit nó ó na tíortha comhlachaithe nó cómhaoiniú ó eintitis dhlítheanacha.
2. Gníomhaíochtaí dá dtagraítear i bpointe (d), mír 3 d'Airteagal 11, beidh siad bunaithe ar na ceanglais chomhchuibhithe acmhainneachta a chomhaontaigh dhá Bhallstát nó dhá thír comhlachaithe ar a laghad go comhpháirteach.
3. Maidir le gníomhaíochtaí dá dtagraítear i bpointí (e) go (h), mír 3 d'Airteagal 11, léireoidh an cuibhreannas, trí bhíthin doiciméid arna n-eisiúint ag údaráis náisiúnta, an méid seo a leanas:
 - (a) go bhfuil sé beartaithe ag, ar a laghad, dhá Bhallstát [...] nó dhá thír chomhlachaithe an táirge deiridh a sholáthar nó an teicneolaíocht a úsáid ar bhealach comhordaithe, lena n-áirítear trí sholáthar comhpháirteach i gcás inarb infheidhme;
 - (b) Go bhfuil an ghníomhaíocht ar shonraíochtaí teicniúla coiteanna arna gcomhaontú go comhpháirteach ag na Ballstáit nó na tíortha comhlachaithe a dhéanfaidh an ghníomhaíocht a chómhaoiniú nó a bhfuil rún acu an táirge deiridh a sholáthar nó an teicneolaíocht a úsáid go comhpháirteach.

Airteagal 24
Critéir bhreise dhámhachtana

Chomh maith leis na critéir dhámhachtana dá dtagraítear in Airteagal 13, leis an gclár oibre cuirfear an méid seo a leanas san áireamh:

- (a) rannchuidiú le héifeachtúlacht a mhéadú thar shaolré táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta, lena n-áirítear costéifeachtúlacht agus an acmhainneacht le haghaidh sineirgí sa phróiseas soláthair agus cothabhála agus sna próisis diúscartha;
- (b) an rannchuidiú le comhtháthú breise an tionscail cosanta Eorpaigh tríd an léiriú ó na faighteoirí go bhfuil de rún ag na Ballstáit an táirge nó an teicneolaíocht deiridh a úsáid, a shealbhú nó a choinneáil ar bhealach comhordaithe.

Airteagal 25
Úinéireacht thorthaí na ngníomhaíochtaí taighde

- 1. Ní bheidh na táirgí nó na teicneolaíochtaí a thiocfaidh as na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste faoi úinéireacht an Aontais, ná ní bheidh aon chearta maoine aige i dtaca le torthaí na ngníomhaíochtaí sin.
- 2. Ní bheidh torthaí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste faoi réir aon rialú nó srianadh ag tríú tíortha neamhchomhlachaithe nó ag eintitis de chuid tríú tíortha neamhchomhlachaithe, go díreach nó go hindíreach, trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó ná sin, lena n-áirítear ó thaobh aistriú teicneolaíochta de.
- 2a. Ní dhéanfar difear leis an Rialachán seo do lánrogha na mBallstát i ndáil leis an mbeartas maidir le honnmhairiú na dtáirgí a bhaineann leis an gcosaint.

3. Maidir le torthaí arna nginiúint ag faighteoirí trí ghníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste agus gan dochar do mhír 2a den Airteagal seo, tabharfar fógra don Choimisiún maidir le haon aistriú úinéireachta chuig tríú tír neamhchomhlachaithe nó chuig eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe. Má sháraíonn aistriú úinéireachta mar sin leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus na mBallstát nó na cuspóirí mar a leagtar amach in Airteagal 3 iad, aisíocfar an cistiú a cuireadh ar fáil faoin gCiste.
4. Más mar sholáthar poiblí maidir le staidéar a dhéanamh a chuireann an tAontas cúnamh ar fáil, beidh an ceart ag na Ballstáit nó ag na tíortha comhlachaithe ceadúnas neamheisiach a fháil, in aisce, lena mbeidh siad in ann an staidéar sin a úsáid, ach sin a iarraidh i scríbhinn.

TEIDEAL IV
RIALACHAS, FAIREACHÁN,
MEASTÓIREACHT AGUS RIALÚ

Airteagal 27

Cláir oibre

1. Cuirfear an Ciste chun feidhme le cláir oibre bhliantúla nó ilbhliantúla arna mbunú i gcomhréir le Airteagal 110 den Rialachán Airgeadais. Leagfar amach leis na cláir oibre, i gcás inarb infheidhme, an méid foriomlán arna chur i leataobh le haghaidh oibríochtaí measctha. Leagfar amach sna cláir oibre an buiséad foriomlán chun tairbhe rannpháirtíocht FBManna trasteorann.
2. Déanfaidh an Coimisiún na cláir oibre a ghlacadh trí ghníomhartha cur chun feidhme i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 28 mír 2.
3. Sna cláir oibre, leagfar amach go mionsonrach catagóirí na ngníomhaíochtaí taighde lena dtacaítear faoin gCiste. Beidh na catagóirí sin i gcomhréir leis na tosaíochtaí cosanta dá dtagraítear in Airteagal 3.

I gcás inarb iomchuí, beidh sonraíochtaí feidhmiúla sna cláir oibre agus sonrófar iontu cineál an chistithe ón Aontas i gcomhréir le hAirteagal 8 agus, ag an am céanna, ní chuirfear cosc ar iomaíocht ar leibhéal na nglanna ar thograí.

Féadfar go gcuirfear san áireamh sna cláir oibre aistriú thorthaí na ngníomhaíochtaí taighde ina léirítear breisluach arna dtacú cheana faoin gCiste chomh fada leis an gcéim forbartha.

Airteagal 28

Coiste

1. Tabharfaidh coiste atá ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 cúnamh don Choimisiún. Tabharfar cuireadh don Ghníomhaireacht Eorpach um Chosaint a bheith mar bhreathnóir ann lena barúlacha agus a saineolas a chur ar fáil. Tabharfar cuireadh freisin don tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí cúnamh a thabhairt.

Tiocfaidh an coiste le chéile freisin i bhfoirmíochtaí speisialta, lena n-áirítear chun plé a dhéanamh ar ghnéithe cosanta agus slándála a bhaineann le gníomhaíochtaí faoin gCiste.

2. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

I gcás nach dtugann an coiste tuairim, ní dhéanfaidh an Coimisiún an dréachtghníomh cur chun feidhme a ghlacadh agus beidh feidhm ag an tríú fomhír d'Airteagal 5(4) de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Airteagal 28a

Comhairliúchán leis an mbainisteoir tionscadail

I gcás ina gceapfaidh Ballstát nó tíortha comhlachaithe bainisteoir tionscadail, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis an mbainisteoir tionscadail sula ndéantar an íocaíocht.

Airteagal 29

Saineolaithe neamhspleácha

1. Ceapfaidh an Coimisiún saineolaithe neamhspleácha chun cúnamh leis an ngrinnskrúdú eitice ar Airteagal 7 agus le meastóireacht a dhéanamh ar thograí de bhun Airteagal 237 den Rialachán Airgeadais.

2. Is saoránaigh de chuid an Aontais, ón raon is leithne Ballstát, a bheidh sna saineolaithe neamhspleácha; roghnófar iad ar bhonn glaonna ar léirithe spéise a sheolfar chuig Aireachtaí Cosanta agus gníomhaireachtaí fo-ordaithe, cuideachtaí rialtais ábhartha eile, institiúidí taighde, ollscoileanna, comhlachais ghnó nó fiontair san earnáil cosanta d'fhonn liosta saineolaithe a bhunú. De mhaolú ar Airteagal 237 den Rialachán Airgeadais, ní chuirfear an liosta sin ar fáil don phobal.
3. Déanfaidh an Ballstát sonraí aitheantais slándála na saineolaithe neamhspleácha a cheapfar a bhailíochtú.
4. An coiste dá dtagraítear in Airteagal 28, cuirfear ar an eolas go bliantúil é maidir leis an liosta saineolaithe, ar mhaithe le trédhearcacht sonraí aitheantais slándála na saineolaithe. Áiríteoidh an Coimisiún freisin nach ndéanfaidh saineolaithe meastóireacht ná ní thabharfaidh siad comhairle nó cabhair i ndáil le hábhair ina bhfuil coinbhleacht leasa acu.
5. Roghnófar saineolaithe neamhspleácha ar bhonn na scileanna, na taithí agus an eolais is iomchuí chun na cúraimí a shanntar dóibh a dhéanamh.

Airteagal 30

Na rialacha maidir le faisnéis rúnaicmithe a chur i bhfeidhm

1. Faoi raon feidhme an Rialacháin seo:

- (c) áiritheoidh gach Ballstát go ndéanann sé leibhéal cosanta a thairiscint d'fhaisnéis rúnaicmithe an Aontais Eorpaigh atá coibhéiseach lena dtugtar faoi rialacha slándála na Comhairle a leagtar amach sna hIarscríbhinní a ghabhann le Cinneadh 2013/488/AE¹⁶;
- (a1) déanfaidh an Coimisiún faisnéis rúnaicmithe a chosaint i gcomhréir leis na rialacha maidir le slándáil mar a leagtar amach iad i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444 ón gCoimisiún an 13 Márta 2015 maidir leis na rialacha slándála chun faisnéis rúnaicmithe an Aontais a chosaint;
- (c) ní fhéadfaidh daoine nádúrtha a bhfuil cónaí orthu i dtríú tíortha ná daoine dlítheanacha atá bunaithe i dtríú tíortha déileáil le faisnéis rúnaicmithe an Aontais a bhaineann leis an gCiste ach amháin i gcás ina mbeidh siad faoi réir rialacháin slándála, sna tíortha sin, lena n-áiríteofar leibhéal cosanta atá coibhéiseach ar a laghad leis an leibhéal cosanta a thugtar faoi rialacha an Choimisiúin maidir le slándáil a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444 ón gCoimisiún agus faoi rialacha slándála na Comhairle a leagtar amach i gCinneadh 2013/488/AE;
- (c1) saineofar coibhéis na rialachán slándála a chuirtear i bhfeidhm i dtríú tír nó in eagraíocht idirnáisiúnta i gcomhaontú um shlándáil faisnéise, lena n-airítear ábhair shlándála tionsclaíche, a thabharfar i gcrích idir an tAontas agus an tríú tír sin nó an eagraíocht idirnáisiúnta i gcomhréir leis an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 218 CFAE, agus Airteagal 13 de Chinneadh 2013/488/AE á chur san áireamh;

¹⁶ IO L 274, 15.10.2013, lch. 1-50.

- (d) gan dochar d'Airteagal 13 de Chinneadh 2013/488/AE agus do na rialacha lena rialáítear réimse na slándála tionsclaíche mar a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444 ón gCoimisiún, féadfar rochtain a thabhairt do dhuine nádúrtha nó do dhuine dlítheanach, do thríú tír nó d'eagraíocht idirnáisiúnta ar fhaisnéis rúnaicmithe an Aontais Eorpaigh i gcás ina measfar gur gá sin ar bhonn cás ar chás, de réir cineál agus inneachar faisnéise den sórt sin, de réir an ghá leis an bhfaighteoir a bheith ar an eolas agus de réir mhéid an bhuntáiste don Aontas.
2. Nuair a bhíonn faisnéis rúnaicmithe i gceist le gníomhaíochtaí, nuair a éilítear faisnéis rúnaicmithe iontu, nó nuair a bhíonn faisnéis rúnaicmithe iontu, sonródh an comhlacht cistithe ábhartha sa ghlaio ar thograí / sna doiciméid tairisceana na bearta agus ceanglais is gá chun slándáil faisnéise den sórt sin a áirithiú ar an leibhéal riachtanach.
3. Bunóidh an Coimisiún córas daingnithe malartaithe d'fhonn malairt faisnéise íogaire agus rúnaicmithe a éascú idir an Coimisiún agus na Ballstáit agus tíortha comhlachaithe agus, i gcás inarb iomchuí, leis na hiarratasóirí agus na faighteoirí. Cuirfear rialacha náisiúnta slándála na mBallstát san áireamh sa chóras.
4. Ní dhéanfaidh foinse faisnéise tulra rúnaicmithe arna giniúint i bhfeidhmiú gníomhaíochta taighde nó forbartha difear d'úsáid nó d'onnmhairiú táirgí a bhaineann le cosaint ag na Ballstáit a bhfuil na faighteoirí bunaithe ar a gcríoch.

Airteagal 31

Faireachán agus tuairisciú

1. Leagtar amach san Iarscríbhinn na táscairí chun faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme agus ar dhul chun cinn an Chiste maidir le gnóthú na gcuaspóirí ginearálta agus sonracha a leagtar síos in Airteagal 3.

2. Chun a áirithiú go ndéanfar measúnú éifeachtach ar dhul chun cinn an Chiste maidir le gnóthú a chuspóirí, tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 36 chun an Iarscríbhinn a leasú d'fhonn na táscairí a athbhreithniú nó a chomhlánú i gcás ina measfar gur gá sin, agus chun an Rialachán seo a fhorlíonadh le forálacha maidir le creat faireacháin agus meastóireachta a bhunú.
3. Déanfaidh an Coimisiún faireachán go tráthrialta ar chur chun feidhme an Chiste agus tuarascáil bhliantúil a chur isteach maidir leis an dul chun cinn a dhéantar, lena n-áirítear cur chun feidhme na gceachtanna a sainaitníodh agus a foghlaimíodh in EDIDP (an Clár Eorpach Forbartha Tionscal i réimse na Cosanta) agus PADR (Réamhbheart maidir le Taighde Cosanta). Chuige sin, cuirfidh an Coimisiún na socruithe faireacháin is gá i bhfeidhm.
4. Leis an gcóras tuairiscithe feidhmíochta, áiríteofar go mbaileofar na sonraí is gá chun faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme an Chiste, agus na torthaí, ar dhóigh atá éifeachtúil, éifeachtach agus tráthúil. Chuige sin, forchuirfear ceanglais chomhréireacha tuairiscithe ar fhaighteoirí cistí ón Aontas.

Airteagal 32

Meastóireacht ar an gCiste

1. Déanfar meastóireachtaí go tráthúil sa dóigh agus go bhféadfar leas a bhaint astu sa phróiseas cinnteoireachta.
2. Déanfar meastóireacht eatramhach ar an gCiste a luaithe a bheidh faisnéis leordhóthanach ar fáil ar chur chun feidhme an chiste, ach tráth nach déanaí ná ceithre bliana ó thús chur chun feidhme an Chiste. Áireofar sa tuarascáil eatramhach mheastóireachta measúnú ar rialachas an Chiste lena n-áirítear saineolaithe neamhspleácha, rátaí cur chun feidhme, torthaí maidir le tionscadail a dhámhachtain lena n-áirítear rannpháirtíocht FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe agus leibhéal a rannpháirtíochta trasteorann, rátaí aisíocaíochta costas indíreach mar a shainítear é in Airteagal 16, agus an cistiú arna dheonú i gcomhréir le hAirteagal 195 den Rialachán Airgeadais agus faisnéis maidir le tíortha tionscnaimh na bhfaighteoirí agus, i gcás inar féidir, dáileadh na gceart maoine intleachtúla arna nginiúint, faoin 31 Iúil 2024. Féadfaidh an Coimisiún tograí a chur isteach maidir le haon leasú ábhartha ar an rialachán reatha.

3. I ndeireadh na tréimhse cur chun feidhme, ach tráth nach déanaí ná ceithre bliana tar éis an 31 Nollaig 2027, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht deiridh ar chur chun feidhme an Chiste. Áireofar sa tuarascáil ar an meastóireacht deiridh torthaí an chur chun feidhme agus, a mhéid is féidir de réir cúrsaí ama, tionchar an Chiste. Leis an tuarascáil, a bheidh mar fhorbairt ar chomhairliúcháin ábhartha leis na Ballstáit agus na tíortha comhlachaithe agus geallsealbhóirí barrthábhachtacha, déanfar measúnú go háirithe ar an dul chun cinn a bheidh déanta maidir le gnóthú na gcuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3. Beidh an tuarascáil ina cabhair freisin chun na cásanna a shainaithint ina bhfuil an tAontas spleách ar thríú tíortha agus táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta á bhforbairt. Déanfar anailís sa tuarascáil freisin ar rannpháirtíocht trasteorann, lena n-áirítear rannpháirtíocht FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe i dtionscadail arna gcur chun feidhme faoin gCiste chomh maith le comhtháthú FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe sa slabhra luacha domhanda agus rannchuidiú an Chiste agus aghaidh á tabhairt ar na heasnamh arna n-aithint sa phlean forbraíochta um chumas. Beidh faisnéis sa mheastóireacht freisin maidir le tíortha tionscnaimh na bhfaighteoirí agus, i gcás inar féidir, dáileadh na gceart maoin intleachtúla arna nginiúint.
4. Cuirfidh an Coimisiún torthaí na meastóireachtaí chomh maith lena bharúlacha féin in iúl do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle, do Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus do Choiste na Réigiún.

Airteagal 33

Iniúchtaí

Iniúchtaí ar úsáid na ranníocaíochta ón Aontas arna ndéanamh ag daoine nó eintitis, lena n-áirítear daoine nó eintitis seachas iad sin ar thug Institiúidí nó comhlachtaí de chuid an Aontais sainordú dóibh, sin é an bonn a bheidh leis an gcinnteacht fhoriomlán de bhun Airteagal 127 den Rialachán Airgeadais. Scrúdóidh Cúirt Iniúchóirí na hEorpa na cuntais a bhaineann le hioncam agus caiteachas uile an Aontais de réir Airteagal 287 CFAE.

Airteagal 34

Leasanna airgeadais an Aontais a chosaint

1. Nuair a chuirfear chun feidhme gníomhaíochtaí arna maoiniú faoin Rialachán seo, déanfaidh an Coimisiún gníomhaíochtaí iomchuí lena áirithiú go ndéanfar leasa airgeadais an Aontais a chosaint trí bhearta coisctheacha a chur i bhfeidhm i gcoinne calaoise, éilliú agus aon ghníomhaíochtaí neamhdhleathacha eile, trí sheiceálacha éifeachtacha a dhéanamh agus, má bhraitear neamhrialtachtaí, trí mhéideanna a íocadh go míchuí a ghnóthú agus, i gcás inarb iomchuí, trí phionóis éifeachtacha chomhréireacha athchomhairleacha riaracháin agus airgeadais a ghearradh.
2. Beidh an chumhacht ag an gCoimisiún nó ag a ionadaithe agus ag an gCúirt Iniúcháirí, iniúchadh a dhéanamh, nó i gcás eagraíochtaí idirnáisiúnta, an chumhacht fíorú a dhéanamh i gcomhréir le comhaontuithe ar thángthas orthu leo, ar bhonn doiciméad agus ar an láthair, ar gach tairbhí deontais, conraitheoir agus fochonraitheoir a gheobhaidh cistí de chuid an Aontais faoin rialachán seo.
3. Féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair a dhéanamh, i gcomhréir leis na forálacha agus leis na nósanna imeachta a leagtar síos le Rialachán (AE, Euratom) Uimh 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁷ agus Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle¹⁸, d'fhonn a shuí ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanadh difear do leasanna airgeadais an Aontais i ndáil le cistiú ón Aontas nó ráthaíocht bhuiséadach faoin Rialachán seo.

¹⁷ Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO L 248, 18.9.2013, lch. 1).

¹⁸ Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair arna ndéanamh ag an gCoimisiún chun leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint i gcoinne na calaoise agus neamhrialtachtaí eile (IO L 292, 15.11.1996, lch. 2).

4. Gan dochar do mhír 1 nó do mhír 2 nó do mhír 3, beidh forálacha sna comhaontuithe comhair le tríú tíortha agus le heagraíochtaí idirnáisiúnta, sna conarthaí, sna comhaontuithe deontais agus sna cinntí deontais a eascróidh ón Rialachán seo a chur chun feidhme, lena gcumhachtófar go sainráite don Choimisiún, don Chúirt Iniúchóirí agus do OLAF iniúchtaí agus fiosrúcháin den sórt sin a dhéanamh i gcomhréir lena gcuid inniúlachtaí faoi seach. Áireofar sa mhéid sin forálacha lena n-áirithiú go dtugann aon tríú páirtí atá bainteach le cistí de chuid an Aontais a chur chun feidhme nó le hoibríocht chistithe a fhaigheann tacaíocht iomlán ná tacaíocht i bpáirt ó ráthaíocht bhuiséadach, go tugann an tríú páirtí sin cearta coibhéiseacha.

Airteagal 35

Faisnéis, cumarsáid agus poiblíocht

1. Tabharfaidh faighteoirí cistithe ón Aontas aitheantas d'fhoinse an chistithe ón Aontas agus áiritheoidh siad infheictheacht an chistithe ón Aontas (go háirithe nuair a bhíonn na gníomhaíochtaí agus a dtorthaí á bpoibliú) trí fhaisnéis spriocdhírthe comhleanúnach, éifeachtach agus comhréireach a sholáthar do shainghrúpaí éagsúla, lena n-áirítear na meáin agus an pobal. Déanfar an deis páipéir acadúla a fhoilsiú bunaithe ar thorthaí na ngníomhaíochtaí taighde a rialú sa chomhaontú cistithe nó maoiniúcháin.
2. Cuirfidh an Coimisiún chun feidhme gníomhaíochtaí faisnéise agus cumarsáide a bhaineann leis an gCiste, agus lena ghníomhaíochtaí agus torthaí. Leis na hacmhainní airgeadais arna leithdháileadh ar an gCiste, rannchuideofar le cumarsáid chorparáideach thosaíochtaí polaitiúla an Aontais freisin, a fhad a bhaineann siad leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3.

TEIDEAL V
GNÍOMHARTHA TARMLIGTHE, FORÁLACHA IDIRTHRÉIMHSEACHA AGUS
FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 36

Gníomhartha tarmligthe

1. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 31 a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse neamhchinntithe ama ó dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo.
2. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 31 a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
3. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i gcomhairle le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
4. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
5. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 31 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Cuirfear síneadh dhá mhí leis an tréimhse sin ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 37

Aisghairm

Rialachán (AE) 2018/1092 (an Clár Eorpach Forbartha Tionscal i réimse na Cosanta) a aisghairm le héifeacht ón 1 Eanáir 2021.

Airteagal 38

Forálacha idirthréimhseacha

1. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo difear do leanúnachas ná do mhodhnú na gníomhaíochtaí lena mbaineann, go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu, faoi Rialachán (AE) 2018/1092 chomh maith leis an Réamhbheart maidir le Taighde Cosanta, a leanfaidh d'fheidhm a bheith acu maidir leis na gníomhaíochtaí lena mbaineann go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu, agus maidir lena dtorthaí.
2. Ina theannta sin, féadfaidh imchlúdach airgeadais an Chiste na speansais theicniúla agus riaracháin cúnaimh is gá a chumhdach chun an t-aistriú idir an Ciste agus na gníomhaíochtaí a glacadh faoi réamhtheachtaithe an Chiste, an Clár Eorpach Forbartha Tionscal i réimse na Cosanta chomh maith leis an Réamhbheart maidir le Taighde Cosanta, a áirithiú.
3. Más gá, féadfar leithreasuithe a iontráil sa bhuiséad tar éis 2027 chun na speansais dá bhforáiltear i mír 4 d'Airteagal 4 a chumhdach, ionas go mbeifear in ann na gníomhaíochtaí nach mbeidh curtha i gcrích faoin 31 Nollaig 2027 a bhainistiú.

Airteagal 39
Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm ar an tríú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*. Beidh feidhm aige ón 1 Eanáir 2021.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

An tUachtarán

IARSCRÍBHINN

Táscairí LE TUAIRISCIÚ AR DHUL CHUN CINN AN CHISTE MAIDIR LE GNÓTHÚ A CHUSPÓIRÍ SONRACHA

Cuspóir sonrach a leagtar amach in Airteagal 3(2)(a):

Táscaire 1 Rannpháirtithe

Arna dtomhas de réir: Líon na n-eintiteas dlítheanach atá páirteach (foroinnte de réir méide, cineáil agus náisiúntachta)

Táscaire 2 Taighde comhoibríoch

Arna dtomhas de réir:

2.1 Líon agus luach na dtionscadal arna gcistiú

2.2 An comhar trasteorann: sciar na gconarthaí arna ndámhachtain do FBManna agus do chuideachtaí meánchaipitlithe, agus luach na gconarthaí comhair trasteorann

2.3 Cion na bhfaighteoirí nach ndearna gníomhaíochtaí taighde le feidhmeanna cosanta roimh theacht i bhfeidhm an Chiste

Táscaire 3 Táirgí nuálaíochta

Arna dtomhas de réir:

3.1 Líon na bpaitinní nua arna ndíorthú ó thionscadail a fhaigheann tacaíocht faoin gCiste

3.2 Dáileadh comhiomlánaithe na bpaitinní i measc cuideachtaí meánchaipitlithe, FBManna agus eintitis dhlítheanacha nach cuideachtaí meánchaipitlithe ná FBManna iad

3.3 Dáileadh comhiomlánaithe na bpaitinní in aghaidh an Bhallstáit

Cuspóir sonrach a leagtar amach in Airteagal 3(2)(b):

Táscaire 4 Forbairt chomhoibríoch acmhainní

Arna dtomhas de réir: Líon agus luach na ngníomhaíochtaí cistithe a thugann aghaidh ar na heasnamh acmhainneachta a sainiithníodh sa phlean forbraíochta um chumas

Táscaire 4a Tacaíocht leanúnach thar an timthriall iomlán T&F

Arna dtomhas de réir: Láithreacht sa chúlra de CMIanna nó de thorthaí a gineadh i ngníomhaíochtaí lenar tacaíodh roimhe sin

Táscaire 5 Cruthú/tacaíocht fostaíochta

Arna dtomhas de réir: Líon na bhfostaithe cosanta T&F a fhaigheann tacaíocht ó Bhallstáit